KatholiekNieuwsblad17

Aperite portas Redemptori + Open de deuren voor de Verlosser

Daarom WJD
Twee ‘oudgedienden’ over de impact van de Wereldjongerendagen.
4&5

Strijder voor God
De ‘samoerai van Christus’ staat op de drempel van zaligverklaring.
8&9

Prachtig Krakau
Wie dit jaar naar de WJD gaat, maakt kennis met een prachtige stad.
10&11

In Titus’ spoor
Over de band met het spoor van de zalige martelaar Titus Brandsma.
13

STEUN KATHOLIEK NIEUWSBLAD
Lees de bijgesloten Arnulfus Post

Foto: AP

Te biecht bij paus Franciscus

Weinig pausen zijn zo benaderbaar als paus Franciscus. Zaterdag verscheen hij bij verrassing op het Sint-Pietersplein om de daar aanwezige priesters te helpen tieners de biecht af te nemen.
De paus nam gewoon zijn plaats in tussen de ongeveer honderdvijftig priesters en hoorde van zestien jongeren de biecht. Het leidde tot zichtbaar geanimeerde gesprekken.
De biechtsessies op het Sint-Pietersplein hielden verband met een massale jongerenbedevaart in het kader van het Heilig Jaar, waaraan tienduizenden, met name Italiaanse, jongeren deelnamen. De pelgrimage werd afgesloten met een Mis met paus Franciscus, zondag op het plein. Daaraan namen volgens het Vaticaan honderdduizend mensen deel.
Paus Franciscus legde dit weekend nog een tweede verrassingsbezoek af. Hij bezocht zondag het door de Focolaregemeenschap georganiseerde Earth Village. (KN/KNA)

www.katholieknieuwsblad.nl | vrijdag 29 april 2016 | nieuws + opinie + inspiratie

Nederland: verspreiding Sandd + België: afgiftekantoor 2300 Turnhout + Losse nummers € 2,25

KNdigitaal
Lees Katholiek Nieuwsblad online via KNdigitaal.nl

kn
Geef Katholiek Nieuwsblad een nieuwe abonnee!
Gun uzelf of iemand anders:
8 weken KN voor € 15,- of 30 weken KN voor € 45,-
Bel direct: 00.31(0)73-7502315

knvaria

Pauspareltje

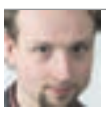
"Het christelijk hart doet het goed, zijn weg te gedenken, de eigen weg: hoe de Heer mij tot hier gebracht heeft, hoe hij mij bij de hand geleid heeft. En die keren, dat ik tot de Heer gezegd heb: 'Nee! Ga weg! Ik wil niet!' De Heer respecteert dat. Hij is respectvol! Maar: gedachtenis houden, het eigen leven en de eigen weg gedenken. (...) 'In die tijd heeft God mij deze genade geschonken en ik heb zo geantwoord, ik heb dat en dat gedaan… Hij heeft mij begeleid…' En zo komen wij tot een nieuwe ontmoeting, tot de ontmoeting van de dankbaarheid."

Uit de preek van 21 april

Tweets

Het zou zomaar kunnen dat onze gestegen levensverwachting voor een belangrijk deel wordt opgesoupeerd door gamen en social media. @TheoBoer

Ik zie nu een slak de wifi-verbinding in de trein inhalen #feit @egtewinkel

Dus: zélf nadenken als je eten koopt. Zelf koken, dan weet je wat er in gaat. Niet betalen voor rommel met vermomde suiker en vet. #vinkje @sylviawitteman

Fred Teeven ontkent dat hij om de zaak-Demmink de politiek is ingegaan. Dit heeft hij in 2007 wel tegen ons en meerdere journalisten gezegd. @SanderSas

Poll

Koningsdag:

- ○ Een mooie feestdag die ons als bevolking tenminste voor een dag per jaar verbindt. (42,8%)
- ○ Leve de republiek! (19,7%)
- ○ Oranje boven met de verfijnde Hollandse cultuur van rommelmarkten, oranje tompouces, oranje bitter, koekhappen, steltlopen, buikschuifbanen en wc-potgooien. (19,1%)
- ○ Ik erken alleen den allercatholycksten Koning van Hispanje. (18,4%)

REAGEREN OP EEN ARTIKEL IN KATHOLIEK NIEUWSBLAD?
Schrijf of mail de redactie: postbus 1270, 5200 BH Den Bosch,
redactie@katholieknieuwsblad.nl

Het kantoor van Katholiek Nieuwsblad is in verband met Hemelvaartsdag op donderdag 5 en vrijdag 6 mei gesloten.

knactueel

Michael Voris: 'Ik had seks met mannen'

De katholieke internetevangelist Michael Voris, wereldwijd bekend om zijn dagelijkse video *The Vortex*, heeft onthuld dat hij vroeger betrokken is geweest in homoseksuele verhoudingen. Voris heeft er nooit een geheim van gemaakt dat hij een seksueel wild leven geleid heeft dat zonder zijn bekering tot "eeuwige verdoeming" geleid zou hebben, maar "voelde geen noodzaak" te onthullen dat dit naast vrouwen ook relaties met andere mannen omvatte. Naar zijn zeggen bereikten hem onlangs signalen dat het aartsbisdom New York deze details wilde lekken om de geloofwaardigheid van Voris en diens "apostolaat" te ondermijnen. Daarom zegt Voris er zelf mee naar buiten te komen. Het aartsbisdom New York ontkent de aantijging. (KN/The Vortex)

Jongetje overleeft in hersendode moeder

Poolse artsen zijn erin geslaagd een jongetje levend ter wereld te brengen na zijn hersendode moeder 55 dagen in leven te hebben gehouden. Dat melden verschillende media. De 41-jarige moeder hoorde dat zij een hersentumor had, maar weigerde een operatie om haar zwangerschap niet in gevaar te brengen. Niet lang daarna raakte zij bewusteloos en werd zij naar het ziekenhuis gebracht. Daar stelden de artsen vast dat zij hersendood was, maar dat haar ongeboren kind van zeventien weken nog leefde. Hoewel de kansen op complicaties groot waren besloten zij de vrouw zo lang mogelijk kunstmatig in leven te houden teneinde de baby te laten groeien. Het streven was de dertigste week te halen. In de 25e week besloot het team in te grijpen en werd het jongetje via een keizersnede ter wereld gebracht. Enige tijd later werd de beademing van de moeder gestaakt. Het jongetje, dat slechts een kilo woog, werd in een couveuse gelegd waar het twee maanden verbleef. Zijn vader, die eerst geduldig op zijn geboorte wachtte heeft hem dagelijks bezocht en sprookjes voorgelezen. Vader en kind maken het naar omstandigheden goed. (KN)

Nieuwe vertaling Onzevader wordt met advent ingevoerd

Foto: iStock

De nieuwe vertaling van het onzevader wordt met ingang van de komende advent ingevoerd. Dat heeft de Nederlandse bisschoppenconferentie bekendgemaakt. Het nieuwe Onzevader mag vanaf 27 november zowel in Nederland als in België in de liturgie worden gebruikt. "Het is mooi en verheugend dat Nederland en Vlaanderen nu dezelfde tekst van het Onze Vader kunnen gaan bidden", aldus bisschop Jan Liesen, referent voor liturgie. Tientallen jaren konden de Belgische en Nederlandse bisschoppen het niet eens worden over een gezamenlijke tekst voor het Gebed des Heren. Er was een gemengde commissie van bisschoppen uit beide landen voor nodig om tot overeenstemming te komen. De aangepaste tekst is ook door het Vaticaan goedgekeurd. Bij de Nationale Raad voor Liturgie (NRL) kunnen geplastificeerde gebedskaartjes met de nieuwe vertaling worden besteld. De NRL zal enkele toonzettingen beschikbaar stellen, die te zijner tijd door zangkoren kunnen worden ingestudeerd. De nieuwe vertaling luidt: "Onze Vader, die in de hemel zijt, uw naam worde geheiligd, uw rijk kome, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel. Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren, en breng ons niet in beproeving maar verlos ons van het kwade." (KN/NRL)

Koch: dringend opheldering in oecumene nodig

Er is dringend behoefte aan opheldering tussen de christelijke Kerken op het punt van ethische kwesties. Dat stelt de Vaticaanse 'oecumeneminister', kardinaal Kurt Koch. Tot in de jaren negentig bracht men de oecumenische banden onder de noemer "geloof scheidt, handelen verenigt", maar intussen is het precies omgekeerd, aldus de voorzitter van de Pauselijke Raad voor de Eenheid van de Christenen. "Vandaag hebben we in vele geloofsvragen een eenheid gevonden, maar op het ethische en bio-ethische vlak komen nieuwe verschillen op", zei kardinaal Koch tegen Kathpress. "We moeten deze ethische vragen dringend aanpakken", voegde hij toe. Juist rond thema's als huwelijk en gezin, seksualiteit of ook gender-vraagstukken zijn er fundamentele spanningen en verschillen tussen de katholieke Kerk, de orthodoxe Kerken en de reformatorische Kerken, stelde Koch. Tegelijk ziet hij in een aantal protestantse Kerken ook nieuwe tendensen "waar men zich herbezint op het bijbelse beeld van huwelijk en gezin". (KN/KNA)

Mike Hopkins nam Jezus mee de ruimte in

Hoe ontvang je de communie als je 24 weken in de ruimte gaat doorbrengen? Astronaut Mike Hopkins vond het antwoord.

Mike Hopkins was eigenlijk protestant, maar trouwde met een katholieke vrouw. Hoewel ze hun twee dochters katholiek opvoedden, twijfelde hij zelf of het voor hem de juiste weg was. Totdat, zo zegt hij, hij "voelde dat er iets miste in mijn leven". Na een periode van onderscheiding begon hij aan een catechumenaatstraject en werd uiteindelijk in de katholieke Kerk opgenomen.
Dat stelde hem echter wel voor een probleem. Hopkins was astronaut. Hoe zou hij de sacramenten moeten ontvangen tijdens de 24 weken die hij in 2013 in het International Space Station zou doorbrengen? De Mis vieren of biechten ging immers niet zonder priester. Met de hulp van zijn parochiepriester vond hij de oplossing: Hopkins kreeg toestemming van het aartsbisdom Galveston-Houston om zes geconsacreerde hosties in een pyxis mee de ruimte in te nemen. Iedere week zou hij dan een stukje van een van de hosties kunnen nuttigen.
Het was een grote troost voor hem, vertelt hij. "Die gebeurtenissen kunnen stressvol zijn", zei hij, refererend aan zijn werk in de ruimte. "Te weten dat Jezus bij me was toen ik de deur uitstapte, het vacuüm van de ruimte in, was belangrijk voor me."
De blik op de aarde die hij vanuit de ruimte kreeg had grote invloed op zijn geloof: "Als je de aarde vanuit die gunstige positie ziet, en alle natuurlijke schoonheid ziet die er bestaat, dan is het moeilijk daar te zitten en niet te beseffen dat er een hogere macht moet zijn die dit heeft gemaakt." (KN/CNS/Churchpop)

Screenshot YouTube.com

Mike Hopkins in het International Space Station. Met toestemming van zijn bisdom nam hij geconsacreerde hosties mee, zodat hij toch wekelijks de communie kon ontvangen.

Ecuador: Mariabeeld overleeft zwaarste aardbeving in jaren

Foto: Zusters oblaten van Sint-Franciscus van Sales

De school werd door de aardbeving compleet verwoest.

Het Mariabeeld werd ongeschonden teruggevonden.

Bij het ruimen van een totaal verwoeste school in Ecuador is te midden van het puin een ongeschonden Mariabeeld aangetroffen. Dat meldt CNA op basis van berichten van de zusters oblaten van de heilige Franciscus van Sales.

De Leonie Aviatschool stond in Guayaquil in het onlangs door een zware aardbeving getroffen district Manta Canton. De kracht van de beving was 7,8 op de schaal van Richter.
Volgens zuster Patricia Esperanza is de door haar congregatie gerunde school totaal verwoest. Toen vorige week werd begonnen met puinruimen, werd te midden van de brokstukken een volkomen onbeschadigde vitrine met daarin het beeld van Maria aangetroffen. Volgens zuster María del Carmen Gómez werd niet alleen het beeld volledig intact teruggevonden, "maar ook onze Jezus in het Allerheiligst Sacrament".
"Het Allerheiligste bevond zich in een kleine kapel bij de ingang van de school en was helemaal bedolven. Wij vonden het ongeschonden met enkele liturgische voorwerpen en een klein beeld van Onze-Lieve-Vrouw van het Licht."
De opmerkelijke vondst verspreidt zich als een lopend vuurtje en biedt de bevolking troost en hoop. De zusters werken sinds 1960 in de school. Dit jaar had de school meer dan 900 leerlingen.
De aardbeving van 16 april was de zwaarste in 70 jaar en kostte aan 600 mensen het leven. Enkele duizenden mensen raakten gewond. (KN/CNA)

De aanhouding van columniste Ebru Umar in Turkije vestigt de aandacht op de wijze waarop dat land Europa en in het bijzonder Nederland in de tang houdt. De arrestatie valt in de week waarin bekend werd dat de Turkse staat, nadat die recent bezittingen van de orthodoxe Kerk had teruggegeven, deze doodleuk opnieuw aan het naasten is. Turkije heeft sowieso een slechte staat van dienst als het gaat om verdraagzaamheid jegens andere geloven en volken. Zijn door hemzelf niet-erkende Armeense genocide van 1915 en de huidige binnenlandse oorlog tegen de aspiraties van de Koerdische bevolking (bijna vijftien van de 75 miljoen) staan daar symbool voor.
Maar er zijn ook Nederlandse verwikkelingen. Dankzij het voorlopig getuigenverhoor in Amsterdam naar pedofiele netwerken, bereikte de affaire Demmink deze week zowaar praatprogramma *Pauw*. De aantijgingen tegen de voormalige secretaris-generaal van Justitie hebben veel met Turkije te maken. Zo loopt er een onderzoek naar wat hij daar in een vorige functie zou hebben gedaan: twee Turkse mannen zeggen als jongen door hem te zijn verkracht. Dit gegeven zou door Turkije met succes als chantagemiddel ingezet zijn om de Koerdische zakenman en politiek activist Hüseyin Baybasin door Nederland te laten opsluiten. Hoe dat ook zij, de onvermijdelijke invrijheidsstelling van Baybasin, die al bijna twintig jaar gevangen gehouden

De lagere rechter laat de NOS nu flink boeten: men moet rectificeren

wordt, laat merkwaardig lang op zich wachten. Om reputaties te beschermen in Den Haag laat 'de hoofdstad van internationaal recht' een op vals bewijs tot levenslang veroordeelde dus jarenlang verkommeren. De NOS deed daar als staatsomroep onlangs nog een schepje bovenop door zonder enige grond Baybasin te linken aan een liquidatie in Turkije. De lagere rechter laat de NOS daar nu flink voor boeten: men moet grondig rectificeren.
Turken met een Europees paspoort blijven gewoonlijk evengoed nationalistische Turken, en vormen zo een groeiende politieke dreiging en 'lange arm' van Erdogan in Europa. In KN hebben we het gezinsdrama van Ton Hofstede gehad. De Bossche ondernemer trouwde een Turkse vrouw. Toen het huwelijk schipbreuk leed, verdween zij met hun dochtertje naar Turkije. Omdat zij dochter was van een rechter van de Turkse Hoge Raad kreeg Hofstede geen poot aan de grond: hij heeft zijn dochter niet meer gezien. Maar ook stelde hij vast dat Nederland hem volledig in de steek liet. "Die heeft het te druk met andere landen de les te lezen over schending van mensenrechten van niet-Nederlanders", zei Hofstede, die zich in zijn eigen mensenrechten en die van zijn kind geschonden voelt. Uit de Haagse inertie concludeerde Hofstede bovendien dat Turkije ons land "in een diplomatieke houdgreep" houdt. Het laat zich aanzien dat die houdgreep er met de massamigratie naar Europa, die door Turkije wordt gecontroleerd, alleen maar groter op is geworden. (HR)

Voor het leven geraakt

Foto: AP

Pr. Marc Timmermans: "Je komt als jongere uit zo'n klein landje waar je als katholiek onderhand behoorlijk gemarginaliseerd bent en dan mag je ontdekken dat er honderdduizenden jongeren zoals jij zijn die zich ook met de paus en de wereldkerk verbonden voelen."

De Wereldjongerendagen maken op hun deelnemers steevast een onvergetelijke en soms zelfs een levensveranderende indruk. Met het oog op Krakau blikte KN met twee 'oudgedienden' terug op hun bijzondere maar niet uitzonderlijke ervaringen.

Jan Peeters

Marc Timmermans (1964) was op Palmzondag 1984 bij de allereerste Wereldjongerendagen (WJD), toen nog 'Internationaal Jeugdfestival' geheten. "Het was de eerste keer dat paus Johannes Paulus II een grote bijeenkomst organiseerde in het kader van het Heilige Jaar van de Verlossing 1983-1984." Volgens de priester van het bisdom Den Bosch was het een uitprobeersel. "Of hij kwam tijdens die driedaagse bijeenkomst op het idee voor de Wereldjongerendagen".
Het was met meer dan 300.000 jongeren "een megaervaring van de Kerk zoals ik die nog nooit had meegemaakt", vertelt Timmermans. De tweede WJD die hij meemaakte, waren in het Poolse Czestochowa in 1991, waar 1,6 miljoen jongeren bijeenkwamen. "Oost-Europa was toen net vrij. Het was er nog hartstikke arm, maar met een enorm levend geloof. Ik was net een jaar priester en ontdekte daar een vitale Kerk in een arme en door ideologie gekenmerkte samenleving."

'Honderdduizenden'

Wat hij zich van zijn derde WJD (Parijs 1997) vooral herinnert, is opnieuw de massaliteit, maar ook het vele minuten durende oorverdovende applaus nadat paus Johannes Paulus II bij de jongeren had aangekondigd dat hij Theresia van Lisieux (1873-1897) tot kerklerares zou uitroepen. Het deed hem persoonlijk heel veel omdat hij "iets heeft" met de Franse heilige. "Als seminarist heb ik bij haar de kracht en de onvoorwaardelijkheid van de barmhartigheid en de eenvoud van geloof leren ontdekken. Noem het tegengif tegen de wat activistische en calvinistische manier van katholiek zijn die wij in Nederland soms kennen."
Later zou de muzikale priester als lid van de 'Priest Band' deelnemen aan de WJD in Sydney (2008) en Madrid (2011).
"Wat ik als priester zo mooi vind aan de WJD is dat je jongeren kunt begeleiden naar die ontdekking van de wereldkerk. Je komt als jongere uit zo'n klein landje waar je als katholiek onderhand behoorlijk gemarginaliseerd bent en dan mag je ontdekken dat er honderdduizenden jongeren zoals jij zijn die zich ook met de paus en de wereldkerk verbonden voelen."

'Mik hoog'

Jongeren zijn volgens hem best bereid "om op pelgrimage te gaan om Christus te ontmoeten. Maar dan moet je ze dat als organisatie ook daadwerkelijk aanbieden. Als je zegt: 'Heb vooral veel plezier', dan gaan ze dat ook doen. Dan ervaren ze die wereldkerk wel, maar dan is de geestelijke weg die ze afleggen beduidend bescheidener."
Timmermans heeft gemerkt dat dat probleem speelde wanneer oudere begeleiders voor de jongeren besloten dat het voor hen "niet te zwaar" moest zijn. "Mijn ervaring leert dat het voor jongeren vaak veel minder zwaar is dan de professionele begeleiders soms denken. Mijn advies: mik hoog en bied iets aan dat blijvend is. Het is allemaal geweldig, die WJD en al die jonge mensen, maar het gaat uiteindelijk om Jezus Christus. Zeker nu in het Jaar van Barmhartigheid. Barmhartigheid zonder de ontmoeting met Jezus heeft geen enkele betekenis. Kijk naar wat de paus doet, die verwijst steeds weer naar Jezus Christus."

'Levensveranderend'

Over die ontmoeting kan Eliza Oudshoorn (1968) meepraten. Zij maakte drie WJD's mee en noemt het onvergetelijke en "levensveranderende ervaringen".
Ze was kerkgaand en was lid van een jongerengroep, maar dat was het zo'n beetje, vertelt ze. "Hoewel er uit onze parochie een aantal in 1997 naar Parijs zou gaan was ik dat helemaal niet van plan. Ik had geen zin twee weken vakantie op te nemen om een beetje naar een oude man te zwaaien."
Dat veranderde toen zij door haar bisdom werd uitgenodigd deel te nemen aan het internationaal jongerenforum van de WJD.
Parijs werd voor haar een "levensveranderende ervaring. Ik kwam opeens in aanraking met de wereldkerk. Vooral in het forum waarin uit elk land twee jongeren zaten. Er was een jongen uit Afrika wiens ouders waren vermoord en die de daders had vergeven. Ik kan nog niet vergeven als iemand mijn fiets jat".
Van haar ontmoeting met de paus herinnert ze zich vooral dat ze onder de indruk was. "Dat zo'n oude man

zoveel hoop en vertrouwen uitsprak in de jongeren. 'Jullie zijn de toekomst van de Kerk, jullie moeten het waar gaan maken.' Daar sprak zo'n enorm vertrouwen uit."

'Door Jezus geraakt'

Toen zij zich op de laatste avond realiseerde dat ze weer terug moest, "wilde ik er helemaal niet meer weg". Ze sprak erover met mgr. Boccardo, destijds verantwoordelijke namens de paus. "Hij heeft mij toen bij mijn lurven gepakt en gezegd: 'Aan jou de taak dit door te geven en andere jongeren enthousiast te maken.' Daar heb ik geprobeerd gehoor aan te geven."
Ze rolde 'het wereldje' in, werd voorzitter van de Werkgroep Katholieke Jongeren en zou later mede de Romereis voor de WJD-2000 organiseren. "We begonnen met zes man, allemaal jongeren, geen jongerenwerkers of zo erbij. We spraken telkens de hoop uit dat het niet onze reis maar Zijn reis mocht worden. Die reis, met vierhonderd jongeren, was geweldig. Ik kom nu nog steeds mensen tegen die er nog vol van zijn."
Eliza noemt het "een cadeautje" dat ze mensen binnen een paar dagen heeft zien "veranderen".
Dat was met haar zelf ook gebeurd. Hoewel in haar parochie nog werd gebiecht was dat voor haar een brug te ver. Tot ze in Parijs in een grote tuin kwam waar in alle talen biecht werd gehoord. "Dat heeft mij echt aangegrepen. Ik heb er uren naar zitten kijken. Zou ik dat ook doen? Wat moest ik dan zeggen? Totdat ik mij realiseerde dat Jezus ook echt van míj houdt. Toen ben ik ook gegaan. Ik heb nooit gedacht dat je zo door Jezus geraakt kon zijn."

'Geestelijk getraind'

Ze kent verschillende jongeren die door de ervaring van de wereldkerk en het voorbeeld van paus Johannes Paulus II de sprong hebben aangedurfd om hun roeping te volgen. "Er zijn zoveel van die verhalen."
"Heel belangrijk is dat zo'n reis voor en door jongeren zelf wordt georganiseerd. Boccardo zei destijds ook dat ze niet te jong moeten zijn, maar zo tussen de 18 en 30, in de fase waarin zij hun levenskeuzen maken."
"Degenen die nu een keuze maken voor Christus zijn straks de dragers van de Kerk", benadrukt Marc Timmermans. "Het werken met jongeren is werken aan de Kerk van over tien, twintig jaar. Daar moet je in investeren. Dat mag niet te oppervlakkig zijn, zeker in onze tijd zullen wij als christenen geestelijk en intellectueel getraind moeten zijn omdat we in een wereld leven waarin wij steeds meer gemarginaliseerd en onder druk gezet worden. Hoe sterk wij daarin zijn hangt af van wat wij hebben meegekregen en geïntegreerd hebben, is mijn ervaring."

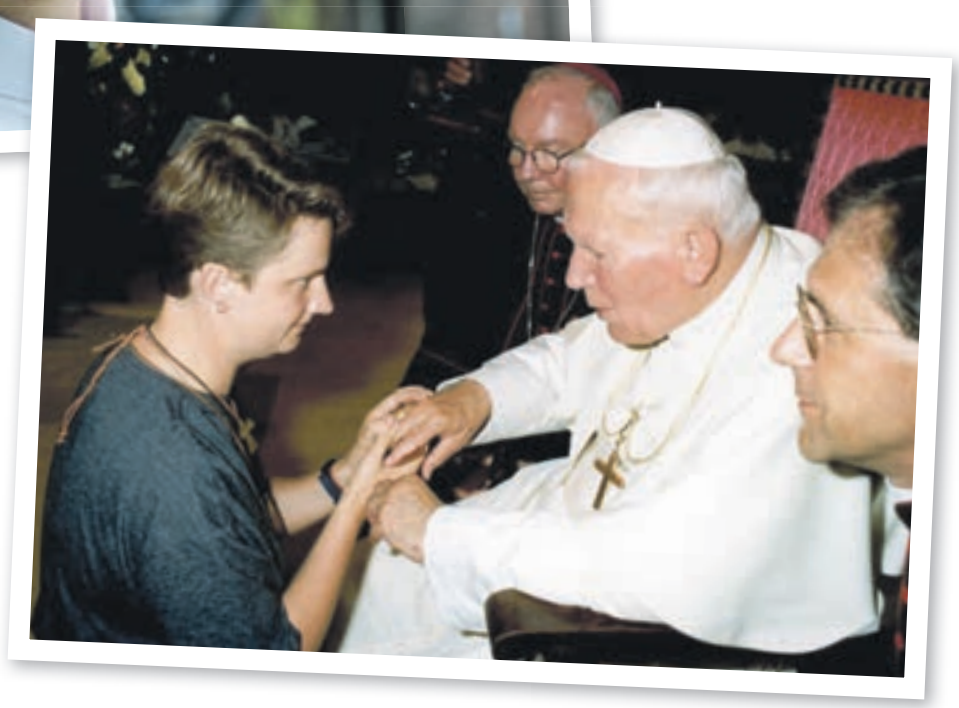
'Veel winst'

Hij bepleit een goede nazorg voor WJD-gangers, die na terugkeer soms een koude-douche-gevoel hebben. "Ik denk dat daar nog enorm veel winst te boeken is. Jongeren moeten persoonlijk worden begeleid. Wat betekent hun ervaring dat ze Christus hebben ontmoet en soms hun eerste biecht hebben gehad? Dat kan nooit een eenmalige gebeurtenis zijn. Leven in Christus is het leven van elke dag. Daarin moeten ze begeleid worden. Je moet gewoon bereid zijn er individueel heel veel tijd in te stoppen. Je merkt ook dat het ontbreekt aan ervaring in het geven van geestelijke begeleiding, ook bij professionals. Daar valt in opleidingen heel wat te winnen. Daar is mogelijk ook een grotere rol weggelegd voor de nieuwe bewegingen waar die ervaring vaak wel aanwezig is."

Eliza Oudshoorn herkent het beeld. Ze noemt het "best lastig" voor jongeren om terug te keren naar een parochie waar weinig jongeren zijn en nauwelijks iets voor hen gebeurt. "Er zijn verschillende landelijke initiatieven. Zoek met andere jongeren contact, maar probeer het ook in je eigen parochie uit te dragen. Wat kun je doen om andere jongeren warm te maken? Voor en door jongeren werkt dan echt het beste." +

Pr. Marc Timmermans: "Werken met jongeren is werken aan de Kerk van over tien, twintig jaar."

Eliza Oudshoorn ontmoette paus Johannes Paulus II: "Dat zo'n oude man zoveel vertrouwen in de jongeren uitsprak, maakte veel indruk."

Modern Times

Tot mijn verbazing ben ik een grote fan van *Amoris Laetitia*. Misschien een beetje minder van de letterlijke tekst, maar zeker van de manier waarop het document in de media en door progressieve 'katholieken' wordt geïnterpreteerd. Ik begrijp nu dat die vriendelijke papa Franciscus zegt dat monogamie en niet scheiden toch wel erg hoog gegrepen idealen zijn. Het is belangrijk mijn eigen geweten te volgen. Het reiken naar en je meten aan een objectieve morele orde leidt alleen maar tot frustratie. Nee, het interne forum van het geweten staat centraal. Da's prettig.
Iets anders wat ik geleerd heb, is dat (mogelijk) de seksuele moraal zelve, maar zeker hoe er mee om te gaan afhankelijk is van de cultuur waarin je leeft. Culturen zijn heel divers en algemene principes moeten geacculturéerd worden. Klaarblijkelijk wordt en mag je geweten gevormd worden door de cultuur waarin je leeft. We moeten immers oplossingen zoeken die in lijn zijn met de lokale tradities. Wel.
Het is moeilijk om de cultuur van een land waarbinnen de ontwikkeling van tradities plaatsvindt, samen te vatten. Het Amerikaanse leven wordt sterk beïnvloed door zelfzucht en consumentisme. Een belangrijk aspect daarvan is dat onmiddellijke bevrediging van al je verlangens goed is. Bovendien, wie ben je om andermans verlangens te beoordelen? Wat we leren van de markt is dat als iedereen maar leuk doet wat hem/haar gelukkig maakt, de onzichtbare hand der marktwerking tot het grootste geluk van het grootste aantal mensen leidt. Wat de één egoïstisch en zelfzuchtig noemt, ziet de ander als lekker en vitaal. Egoïstisch of vitaal, het hangt maar af van je geweten.
Als man vind ik dit allemaal uiterst sympathiek. Om er niet om heen te draaien; iedere man wiens vrouw geen 21 meer is, weet dat het echt niet alleen David is die in de verleiding komt om te denken dat het tijd is voor een Bathseba. Dan is er ook nog eens al dat familiegedoe en -zorgen. Ik moet zeggen dat een leven zonder verantwoordelijkheden, met meer tijd en geld voor mezelf, soms erg aantrekkelijk lijkt. Onvolwassen? Zelfzuchtig? Oppervlakkig? Of de authentieke stem van mijn geweten? Wie zal het zeggen.
Papa Franciscus heeft daar toch nog wat meer over te zeggen. Hij lijkt te denken dat een H. Johannes Paulus II een te idealistisch beeld van het huwelijk had. "We vinden het moeilijk om ruimte te maken voor het geweten van de gelovigen, die (…) in staat zijn hun eigen onderscheidingsvermogen te gebruiken in complexe situaties." Mij lijkt het eerder dat JPII begreep dat het geweten een ijkpunt nodig heeft buiten zichzelf en de lokale cultuur. Een helder licht om ons uit onze eigen subjectieve duisternis te leiden. Mmm, de noodzaak hiervoor begrijpt deze paus wel degelijk: hij praktiseert het zelf met zijn economische ideeën, interventies in het migrantendebat en progressieve opvattingen over klimaatverandering.

Kees Heesters, Baltimore

+++

"Ik zeg liever dat wij al lezende tijdgenoten van Shakespeare worden dan dat ik op een ingewikkelde manier moet aantonen dat hij een tijdgenoot is van ons."

Arjan Plaisier
in Reformatorisch Dagblad

"De ironiedyslexie rukt op, niet alleen bij scholieren (…)."

Christiaan Weijts
in De Groene Amsterdammer

"Heeft het lastergedicht van de komiek iets over Erdogan verhelderd? Het antwoord is 'ja'."

Sylvain Ephimenco
in Trouw

"De EU onderhandelt momenteel een vrijhandelsverdrag uit met ( ) Bahrein, Koeweit, Oman, Qatar, Saoedi-Arabië. Gezellige club van tribale tirannieën.

Leon de Winter
in De Telegraaf

"Nederlandse jongemannen lijken soms wel wandelende kluizenaars – zo lang zijn hun baarden."

Rianne Oosterom
in Trouw

Jeanne d'Arcs mysterieuze leiderschap

Wie kent haar niet? Volgende maand is het 585 jaar geleden dat de H. Jeanne d'Arc ter dood gebracht werd op het marktplein van Rouen. Wat maakte haar tot wie ze was?

Fred Hamburg

Heel de wereld kent Jeanne d'Arc als een ongeletterd, vlekkeloos boerenmeisje van zeventien jaar dat stemmen hoorde en zonder enige oorlogservaring commandant werd in het leger van Karel VII. Ze brak het beleg van Orléans (1429) en leidde Frankrijk in haar strijd tegen de Engelsen. De wereld staat nog steeds verbluft van het meisje en haar krijgskundige kennis, in het bijzonder van haar schitterend uitgevoerde plan de wil van de Engelsen te breken via de kroning van Karel VII in Reims, een gedurfd staaltje militair-politiek denken.
Over de betekenis van Jeanne d'Arc verschillen geschiedkundigen diepgravend van mening. Zo beschouwen katholieke historici haar als een van de grootste heiligen uit de geschiedenis, een heilige die niets anders heeft gedaan dan de wil van God. Meer feministische auteurs daarentegen zien haar als een zelfbewuste vrouw die gebruik gemaakt heeft van een religieus vocabulaire om haar eigen plannen te verwezenlijken. Vanzelfsprekend kunnen beide opvattingen niet tezelfdertijd waar zijn. Dit is vooral het geval nu de grote heilige zelf gezegd heeft, geboren te zijn voor haar missie: *Je suis né pour cela*, en alles te hebben gedaan op gezag van God: *Tout ce que j'ai dit et fait, je l'ai fait de par Dieu*.

Boodschapper van God

Een aspect van de uniciteit van Jeanne d'Arc is in ieder geval dat voor haar het gezegde 'dat beroemde figuren uiteindelijk legendarisch worden' niet geldt. De feiten in het epos van Jeanne waren immers *op zichzelf al legendarisch*. Alleen al het breken van het beleg van Orléans was van buitengewone orde. "Wat er toen allemaal is gebeurd", verklaarde de hertog van Alençon tijdens het rehabilitatieproces, "is eenvoudigweg een wonder, iets dat buiten de macht van de mensen ligt." En dit was ook de mening van de betrokken legeroversten en soldaten. Het enige dat de postmoderne, antireligieuze wereld rest, is aan deze feiten af te doen, dus om aan geschiedvervalsing te doen. Dus om Jeanne d´Arc uit haar context los te maken en alle bovennatuur te verwijderen. Een zinloze deconstructie. Want het is inderdaad precies zoals een recensie van het eerste deel van Ayrolles' monumentale werk over de Engelachtige het zegt: alleen gelovige katholieken kunnen het laatste woord geven over de deugden, de daden, het succes, het martelaarschap en de roem van de Franse heilige. Want alleen gelovige katholieken kunnen inzien en nazeggen dat het hemelse meisje niet slechts een *libératrice* was, een martelares voor het vaderland en katalysator *du beau mystère de Reims*, maar dat ze ook de boodschapper is van (a) de eeuwige principes van de politiek, (b) de onveranderlijke principes van natuurlijke bestuursmacht, en (c) de condities voor het bereiden van ware vrede.

Leiderschap

Jeanne d'Arc heeft als commandant laten zien dat een stralend doel een leiderschap oplevert dat commitment verwezenlijkt. In casu ging het om het recht van iedere natie haar ziel te verdedigen tegen indringers. Want het is precies hierom en hierdoor dat Jeanne een unieke morele, psychologische en emotionele mobilisatie van de Franse natie kon bewerkstelligen. Het bijzondere aan haar was dat ze dit alles niet alleen koppelde aan een geniale strategie, maar dat ze deze door en door vermengde met religie. Maar wat men ook construeert ter verklaring, elke analyse van de heilige Jeanne d'Arc moet eindigen met de vaststelling dat er iets met haar is dat voor altijd buiten onze mogelijkheden valt. Want er is inderdaad iets fundamenteel mysterieus aan haar, iets 'andere wereld'-achtigs, 'iets goddelijks'. Immers, 'wie – buiten God – zou in staat geweest zijn de kroonraad en de bevelvoerders te bewegen de mening te volgen van een jong meisje op het gevaar af overgoten te worden met smaad zoals nooit te voren in de geschiedenis is voorgekomen?' En heeft Jeanne zelf niet tijdens haar proces gezegd "dat ze van God kwam"? Sterker nog, dat ze zelfs heeft gevraagd "teruggestuurd te worden naar God, waar ze vandaan kwam", een verzoek dat geheel in lijn ligt met haar verklaring dat wanneer haar stemmen afscheid van haar namen, ze placht te huilen omdat ze liever door hen was meegenomen naar die superieure regionen.
Alles aan Jeanne d'Arc is hemels geïnspireerd, vooral haar politieke en militaire intuïtie. Zonder die hemelse dimensie is en blijft ze een peilloos diep mysterie. +

Fred Hamburg, Jeanne d'Arc. Leiderschap en strategie. Uitg. Brave New Books, 220 pp., € 21,69. Te koop bij www.bravenewbooks.nl/books/70061, www.bravenewbooks.nl/fredhamburg en www.bol.com.

Cartoon: Bob Leenders

Belediging

In plaats van bezinning leidt de affaire Böhmermann tot afschaffing van wetten die beledigen van een bevriend staatshoofd verbieden. Die wet moet voorkomen dat internationale relaties nodeloos vertroebelen.

Mij lijkt zo'n wet nuttig. Hij raakt niet echt aan de vrijheid van meningsuiting. Wie zegt dat Erdogan een dictator is, geeft een politieke mening. Wie zegt dat hij een geitenliefhebber is, zegt zomaar iets. Daar mag Erdogan van mij best aangifte tegen doen. We waren toch een rechtsstaat? (HR)

‘Mensen moeten directe invloed hebben’

David Pinto wil “de dictatuur” van de politieke correctheid aanpakken. Om invloed op het beleid te kunnen uitoefenen, stichtte hij de politieke beweging LEF. “Het gaat om principes.”

Pascal Beukers

Nederland en vele Europese landen “verkwanselen” de westerse cultuur, die gebaseerd is op Joods-christelijke waarden. “Het is een afglijdende schaal. Het is godgeklaagd dat veel politici steeds verder door de knieën gaan voor de wil van moslims”, zegt David Pinto, hoogleraar en directeur van het Intercultureel Instituut in Amsterdam. Hij verwijst naar de ophef die een teamleidster van de gemeente Amsterdam in maart veroorzaakte door in een e-mail naar baliemedewerksters korte rokjes en knielaarzen te verbieden.
Pinto, van Marokkaans-Joodse komaf, maakt zich zorgen over de maatschappelijke spanningen rond “migratie, burgerschap en diversiteit”. Hij constateerde die spanningen eind jaren zeventig, begin jaren tachtig al en probeert bij te dragen aan het samenleven in Nederland door adviezen en cursussen te geven en over inburgering en diversiteit te publiceren. Daarbij vertelt hij ook over zijn persoonlijke migraties: van Marokko naar Israël en van daar naar Nederland.

‘Principes’

Pinto wil de politiek in om meer invloed te kunnen uitoefenen. In de afgelopen decennia probeerde hij dit tevergeefs bij achtereenvolgens de PvdA, D66, VVD en vorig jaar VNL. In 2002 was hij nog het dichtst bij de macht toen de LPF hem vroeg als minister van Integratie. Pinto bedankte daar echter voor; de integratieparagraaf van dat kabinet was niet goed genoeg. Dat het bij de genoemde partijen op niets uitliep komt volgens Pinto door het “gezwabber” van deze partijen op hun standpunten. “Het gaat om principes, niet om carrière.” Hij ziet het als “een burgerlijke plicht politiek actief te zijn”. Daartoe richtte Pinto zijn eigen politieke beweging op: LEF, die onlangs is goedgekeurd door de Kiesraad voor deelname aan de Tweede Kamerverkiezingen van 2017.

LEF

LEF, vertelt hij, staat voor de uit de Franse Revolutie afkomstige Europese waarden Liberté, Egalité en Fraternité, ‘vrijheid, gelijkheid en broederschap’, en betekent daarnaast ‘hart’ in het Hebreeuws: “Wij hebben hart voor de samenleving.” Volgens Pinto lijkt de huidige politieke situatie in Europa en Nederland op die van vlak voor de Franse Revolutie, toen een elite de bevolking aan haar lot overliet. Hij constateert “ongenoegen en onbehagen” bij de bevolking over de huidige politieke elite.

Over de houdbaarheidsdatum

Volgens Pinto is LEF nodig, omdat oude politieke stromingen zoals “liberalisme en socialisme” over hun houdbaarheidsdatum heen zijn. “Vele politici zijn zogenaamd trouw en loyaal, maar handelen zonder principes. Het is slechts een klein groepje dat, onder het mom van democratie, voor ons de zaken bepaalt. Slechts 2,2% van de kiesgerechtigden is lid van een politieke partij. Zij verdelen onderling de overheidsbaantjes, bepalen wie burgemeester of Commissaris van de Koning wordt.”
Hij noemt het “de dictatuur van de policor”, de politieke correctheid. “Zij beheersen alles, de ministeries, provincies, gemeenten en publieke omroep. Tel maar eens hoeveel PvdA’ers op sleutelposities zitten. Dat kan nooit gezond zijn.”
Ook confessionele partijen hebben hun langste tijd gehad, vindt hij. “Zij zwabberen ook. Een CDA onder Donner zou anders zijn dan onder een Buma. Je moet lef hebben, principieel zijn en ergens voor staan. Ik wil dat mensen directe invloed op de democratie hebben. Bij LEF bepalen de kiezers wie op welke plaats op de lijst komt. Als oprichter en beschermer van het gedachtengoed ben ik natuurlijk de nummer een.”

Lees verder op pagina 18

Foto: KN - Pascal Beukers

Volgens David Pinto zijn de traditionele politieke stromingen als socialisme en liberalisme over hun houdbaarheidsdatum heen. Hij stichtte zelf de politieke beweging LEF.

Scherpenheuvel

Minister Plasterk twittert tijdens de Jos van Rey-rechtszaak dat het helemaal niet gebruikelijk is dat burgemeesterskandidaten klankborden met partijgenoten om zich goed te positioneren. Dat was niet verstandig, want hiermee bemoeit de uitvoerende macht (regering) zich met de rechterlijke macht. De advocaat van Van Rey greep het punt direct aan, Plasterk zat in het defensief en moest zich verantwoorden voor de rechter.
Halverwege de achttiende eeuw schreef de Franse politiek-filosoof Montesquieu over de *Trias Politica*: de drie machten, wetgevende, uitvoerende en rechterlijke, hebben allemaal hun eigen verantwoordelijkheid en dienen zich niet met elkaar te bemoeien. De praktijk is totaal anders. Daags na het beroemde referendum luisterde ik een half uur naar de radio. Allereerst het referendum. De wetgevende macht (parlement) heeft in een onbewaakt moment een deel van haar taak uitbesteed aan de kiezers, waardoor de uitvoerende macht min of meer gedwongen wordt een licht advies tot beleid te maken. Daar wordt niemand gelukkig van. Een solide uitvoerende macht moet de moed hebben dit advies van 20% van de kiezers naast zich neer te leggen.
Na dit item gaf Wilders commentaar op zijn eigen rechtszaak: ‘De rechters deugen niet’, was zijn statement. De wetgevende macht bemoeit zich weer met de rechterlijke macht. Iets dat in een rechtsstaat als de onze zeer onwenselijk is. Ondertussen werd de uitvoerende macht (minister Van der Steur) door de wetgevende, tevens controlerende, macht bestookt inzake de aanslagen in Brussel. Men liet weinig heel van deze uitvoerder. Overigens is het de vraag of het wijs is dat een minister in het openbaar alle details over beveiliging en terreurbestrijding op tafel legt. Enkele deuren verder werd de Urgenda-uitspraak besproken. De rechter oordeelde in juni vorig jaar dat de regering meer moet doen om de CO2-uitstoot te reduceren. Hiermee gaat de rechter op de stoel van de uitvoerende macht zitten. Het kabinet heeft inmiddels gezegd in beroep te gaan. Terecht. Inmiddels zeggen steeds meer politici dat het grote ministerie van Veiligheid & Justitie, waar politie en Openbaar Ministerie onder één dak zitten, geen gelukkige keuze was tijdens de laatste kabinetsformaties. Het afgelopen jaar zijn tientallen politici op lokaal en provinciaal niveau in diskrediet gekomen over hun handelen binnen en buiten de politieke arena’s.
Het is onwenselijk hoe we met zijn allen omgaan met een solide systeem van machtenscheiding, evenwicht tussen de colleges en het uitoefenen van belangrijke ambten. Het is in deze context niet vreemd dat de vierde, de voetballende, macht massaal de scheidsrechterlijke macht belaagt bij onterecht toegekende penalty’s.

Frank van den Heuvel

Paus bidt voor ontvoerden

Paus Franciscus heeft gebeden voor de door islamisten ontvoerde geestelijken in Syrië. Tijdens het Regina Coeli-gebed herinnerde hij er zondag op het Sint-Pietersplein aan dat zowel katholieke als orthodoxe geestelijken zich al lange tijd in handen van de terroristen bevinden. “Barmhartige God, beroer de harten van de ontvoerders en geef dat onze broeders zo snel mogelijk bevrijd worden en naar hun gemeenschappen kunnen terugkeren”, bad Franciscus aan het einde van de Mis voor een jongerenpelgrimage in het kader van het Heilig Jaar van Barmhartigheid (zie voorpagina). Aansluitend vroeg hij de aanwezige jongeren voor de betrokkenen te bidden. Vrijdag was het drie jaar geleden dat twee orthodoxe Syrische bisschoppen, metropoliet Gregorios Yohanna Ibrahim en aartsbisschop Boulos Yazigi, ontvoerd werden. Nog altijd is niet duidelijk waar zij zich bevinden. Hun beider patriarchen schreven in een gezamenlijke brief dat hun ontvoering “een miniatuur van het grote menselijke lijden dat uit terrorisme voortkomt” is. Als de ontvoering echter tot doel had om angst te verspreiden onder de christenen, dan is dat volgens de patriarchen mislukt: “We zijn geen reuzen en we hebben niet de steun van de ‘reuzen’”, maar “we bewaren onze identiteit als Antiochiaanse oosterlingen, doorheen alle moeilijkheden of beproevingen”. (KN/KNA/Fides)

Bisschop wil geen grenshek

Een Oostenrijkse bisschop weigert toestemming te geven voor het bouwen van een grenshek op grond van een parochie in Moschendorf, een dorpje op de Oostenrijks-Hongaarse grens. De Oostenrijkse regering wil links en rechts van de grensovergang van Moschendorf een hek bouwen, dat op twee plekken over grond van de parochie zou lopen. Het bisdom, dat van Eisenstadt, moet in dergelijke gevallen toestemming geven, maar weigert dat. Mgr. Ägidius Zsifkovics schrijft in een reactie zich bewust te zijn “van de moeilijke situatie en de verantwoordelijkheid van de staat”, maar op “gewetensgronden” geen toestemming te kunnen geven. Een dergelijk hek op kerkelijke grond “weerspreekt de Geest van het Evangelie, de heldere boodschap van paus Franciscus aan Europa en in het bijzonder een bisdom dat decennialang in de schaduw van het IJzeren Gordijn bestond”. (KN/CC/aktuell.martinus.at)

Patriarch Twal tegen muur

De Latijnse patriarch van Jeruzalem, aartsbisschop Foead Twal, veroordeelt de onlangs begonnen werkzaamheden aan de scheidingsmuur tussen Israël en de Palestijnse gebieden bij de plaats Beit Jala. “De bouw van een scheidingsmuur en het onrechtvaardige confisqueren van land dat aan christelijke families in Beit Jala behoort, is een gewelddadig vergrijp tegen het vredesproces”, aldus mgr. Twal in een verklaring. Zowel het Internationaal Hof van Justitie als de Algemene Vergadering van de VN heeft, schrijft de patriarch, bepaald dat de bouw van de muur illegaal is, en geëist dat deze ontmanteld wordt. De Vaticaanse vertegenwoordiger bij de VN in New York waarschuwde maandag dat “de tweestatenoplossing tussen Israël en Palestina gevaar loopt te mislukken”. (KN/Fides/CC)

Paus spreekt Nederlanders toe

Er zal op 15 november 2016 een Nederlandse dag in Rome worden georganiseerd. Dan zijn meerdere Nederlandse bisdommen en organisaties daar op bedevaart om de afsluiting van het Jaar van de Barmhartigheid bij te wonen. Na afloop van de gezamenlijke Eucharistieviering op 15 november in de Sint-Pieter, waarin kardinaal Eijk hoofdcelebrant zal zijn en de overige aanwezige Nederlandse bisschoppen concelebreren, zal paus Franciscus de bedevaartgangers persoonlijk toespreken. De Nederlandse dag is een initiatief van VNB en het VKMO - Katholiek netwerk. Kardinaal Eijk zei “bijzonder blij en dankbaar” te zijn “met de toezegging van de paus om ons in Rome te willen toespreken. Dit geeft ons een speciale en extra reden om er naar uit te zien”. (KN)

De ‘samoerai van

Een nieuwe documentaire vertelt het verhaal van de standvastige bekeerde samoerai Takayama Ukon (1552-1615). Hij maakt kans de eerste individuele Japanner te worden die zalig wordt verklaard. “Gods genade verandert gewone mensen in helden van het geloof.”

Marta Petrosillo, Rome

Op het Plaza Dilao, in het hart van Manila, staat een levensgroot beeld van een samoerai met in zijn handen een zwaard in de vorm van een kruis. Het is Takayama Ukon, een samoerai uit de zestiende eeuw die ervoor koos zijn ballingschap te aanvaarden in plaats van zijn katholieke geloof op te geven. Zijn levensverhaal is nauw verweven met de missie van de jezuïeten in Japan. Afgelopen januari erkende de paus in een decreet het martelaarschap van Takayama Ukon en hij dus zou hij al snel kunnen worden zaligverklaard.

‘Uitwisseling martelaren’

Het verhaal van Ukon is nu verfilmd in een documentaire met de titel *Ukon Il Samurai, la via della spada, la via della croce* (‘Ukon de samoerai, de weg van het zwaard, de weg van het kruis’). Op 17 april was er in het Vaticaan een voorvertoning van de documentaire. De film van circa 37 minuten is gemaakt met ondersteuning van de Pauselijke Raad voor de Cultuur en in samenwerking met de Japanse ambassade bij de Heilige Stoel, de Japanse bisschoppenconferentie en de Italiaanse jezuïetenprovincie.
Bij de voorvertoning waren ook bekende namen aanwezig, zoals kardinaal Luis Antonio Tagle, de aartsbisschop van Manila. Volgens de kardinaal “spreekt de film over de wonderbaarlijke genade van God die gewone mannen verandert in helden van het geloof”. De kardinaal stond vervolgens stil bij de nauwe band tussen de Filipijnen en Japan, die ook versterkt wordt door een “uitwisseling van martelaren”. Waar Ukon namelijk vanuit Japan werd verbannen om te sterven op de Filipijnen, werd Sint-Lorenzo Ruiz, een Filipijnse cathechist die zijn evangelisatiewerk deed in verschillende Aziatische landen, vanwege zijn geloof in Nagasaki vermoord.

Zwaardvechtkunst

Ook aanwezig waren mgr. Pasquale Iacobone van de Pause-

Afbeelding van Takayama Ukon, de samoerai die het kruis en het zwaard bij elkaar bracht. De ‘samoerai van Christus’ staat op de drempel van zaligverklaring.

Nuntius: ‘Wees sterk tegen

De scheidende nuntius in de Verenigde Staten – de beste ooit volgens George Weigel – moedigt Amerikaanse seminaristen, die in het buitenland studeren, aan in eigen land op te komen voor godsdienstvrijheid. Ook in de publieke ruimte.

Zij moeten daarbij “sterk zijn tegenover het kwaad,” zei aartsbisschop Carlo Maria Viganò tegen een vierhonderdtal gasten op het Pauselijk Noord-Amerikaans College in Rome. Zijn toespraak vond plaats kort voordat paus Franciscus aartsbisschop Christophe Pierre (een ‘Bergogliaan’, vertrouweling van de paus, volgens vaticanist Sandro Magister) aanstelde tot Viganò’s opvolger. Mgr. Viganò bereikte afgelopen januari de emeritaatsleeftijd. Zijn overplaatsing vanuit Rome in 2011, kort voor het uitbreken van de Vatileaks-affaire, leek het gevolg van zijn aanpak van financiële wantoestanden als secretaris-generaal van de Pauselijke Commissie voor de Staat Vaticaanstad. Een klokkenluider in het Vaticaan?, vroeg *Katholiek Nieuwsblad* zich destijds af.

Vrijheid verdedigen

Viganò haalde de toespraak aan van paus Franciscus tot het Congres tijdens zijn recente bezoek aan de VS. Hij zei dat het veel voor hem betekende om de paus toen Amerika te horen beschrijven als “the land of the free and the home of the brave”. “Nu, wellicht meer dan ooit, zou deze zinsnede iets moeten zijn waarvoor we doorgaan te leven en te bidden”, aldus Viganò, “zodat de Verenigde Staten van Amerika doorgaan onze vrijheid te beschermen, in het bijzonder onze religieuze vrijheid, samen met respect voor het mensenrecht om gewetensvol bezwaar te maken, en zodat we moedig zullen zijn door altijd de vrijheid te

Christus'

lijke Raad voor de Cultuur en mgr. Gianpietro Dal Toso, de secretaris van de Pauselijke Raad Cor Unum. Het Vaticaanse dicasterie voor liefdadigheid is niet direct verbonden aan deze film, maar de regisseuse, Lia Beltrami, maakte eerder drie documentaires voor Cor Unum die vorig jaar in het Vaticaans paviljoen van de Expo 2015 werden vertoond. Het was tijdens het filmen van een van die documentaires – in Erbil, Iraaks Koerdistan – dat Beltrami het idee kreeg om het verhaal van Takayama Ukon te vertellen. "Daar tussen de jonge Iraakse christenen, die door IS gedwongen werden hun huizen te verlaten, bedacht ik me dat de jongeren van vandaag behoefte hebben aan krachtige verhalen zoals deze."
De film dompelt de kijker onder in Japanse sferen met dank aan de subtiele beelden en de betoverende muziek. Het middeleeuwse Japan herleeft via de theeceremonies, de kalligrafie en kendo, een Japanse zwaardvechtkunst die is voortgekomen uit de gevechtstechnieken die ooit door de samurai werden gebruikt.

Franciscus Xaverius

Heel interessant is ook de keuze om naast de verteller ook de geschriften over Japan van Sint-Franciscus Xaverius te laten horen. De jezuïtenmissionaris kwam drie jaar voor de geboorte van Ukon aan in het land van de rijzende zon en de bekering van de vader van de samoerai is aan hem te danken. Zo helpt de heilige ons om helemaal op te gaan in het Japan van de zestiende eeuw en om het Japanse volk beter te leren kennen. De drang naar het esthetische en de korte duur van de documentaire zorgen er echter voor dat het verhaal enigszins verwarrend wordt en het is moeilijk om de gebeurtenissen in het leven van Takayama Ukon goed te begrijpen als je zijn verhaal niet al kende. Het verhaal wordt dan ook te gefragmenteerd verteld. Dat is jammer, aangezien de film op dit moment de enige is die het verhaal van de samoerai vertelt, met uitzondering van een nogal eenvoudige documentaire die werd gemaakt door een in Japan wonend Amerikaans gezin van protestantse missionarissen.

Krijgsheren

Als u geïnteresseerd bent om de documentaire te bekijken, is het dus goed om al op de hoogte te zijn van het verhaal van de samoerai. Takayama Hikogoro (Ukon is een verwijzing naar zijn maatschappelijke positie, zoals gebruikelijk was in die tijd) werd waarschijnlijk geboren in 1552 in Haibara-cho. Hij was de zoon van Takayama Tomoteru, kasteelheer van Sawa in de voormalige provincie Yamato. Als Hikogoro twaalf jaar oud is, bekeert zijn vader zich tot het katholicisme en laat hij zijn hele familie dopen door de Italiaanse jezuïet Gaspare Di Lella. Daarbij krijgt de jongen de naam Iustus en vanaf dat moment staat Hikogoro bekend als Dom Justo Takayama.
De bekering van zijn familie blijft niet onopgemerkt, want de Takayama's waren *daimyo*, ofwel krijgsheren, en ze hadden dus het recht om zich te bewapenen en samoerai aan te nemen. Juist vanwege hun sociale status kon de familie Takayama de missionaire activiteiten in Japan ondersteunen en de christenen en missionarissen beschermen.

Christenvervolging

In 1587, als Takayama 35 jaar is, begint de *shogun* (legerleider) Toyotomi Hideyoshi de christenen te vervolgen. Waar veel daimyo het katholieke geloof opgeven, kiezen Takayama en zijn vader ervoor om hun eigendommen en hun eretitels op te geven. Het was destijds namelijk zo dat als een samoerai de bevelen van zijn baas niet opvolgde, hij al zijn bezittingen verloor. Velen proberen Takayama ervan te overtuigen op zijn keuze terug te komen, maar zijn geloof wankelt geen moment. Ook niet wanneer Toyotomi in 1597 26 katholieken laat kruisigen.

Martelaarschap

Het is 1614 als de shogun Tokugawa Ieyasu het gehele christendom uit zijn land verbant. Ukon wordt op 8 december van dat jaar Japan uitgezet, samen met driehonderd geloofsgenoten uit het zeer katholieke Nagasaki. Op 21 december komt hij aan in Manila waar hij door ziekte op 5 februari 1615 sterft. Aangezien zijn dood het gevolg was van de mishandelingen die hij moest doorstaan, wordt zijn dood gezien als een martelaarschap, zoals ook vastgesteld in het door paus Franciscus ondertekende decreet. Er is dus geen wonder nodig voor zijn zaligverklaring. Vier eeuwen na zijn dood, kan Takayama Ukon zo de eerste individuele persoon uit de geschiedenis van het Japans katholicisme worden die tot de eer der altaren wordt verheven. Er zijn wel 42 heiligen en 393 zaligen afkomstig uit het land van de rijzende zon, maar die worden allemaal als groep vereerd. (Vert. SvdB)

over het kwaad'

verdedigen om ons katholiek geloof zonder angst in de praktijk te brengen."

Weigerambtenares

Vorig jaar was aartsbisschop Viganò zwartgemaakt door homoactivisten vanwege zijn rol in de privéontmoeting van paus Franciscus met de belaagde 'weigerambtenares' Kim Davis. Toen het Vaticaan hier onhandig mee omging, werd er gespeculeerd dat men de nuntius alleen liet staan in de publieke storm over de ontmoeting met de ambtenares uit Kentucky, wier godsdienstige overtuiging leidde tot de weigering haar naam te plaatsen op homoseksuele 'trouw'bewijzen en die haar tot een nationaal symbool voor godsdienstvrijheid heeft gemaakt.

Zware bedreiging

Aartsbisschop Viganò ergerde homoseksuele activisten ook door deel te nemen aan de jaarlijkse Mars voor het Huwelijk. Hij drong er in 2015 bij de Amerikaanse bisschoppenconferentie op aan op te komen voor het gezin en de katholieke identiteit in het onderwijs, waarvoor hij twee staande ovaties kreeg. Aan de universiteit van Notre Dame hield de aartsbisschop voor dat katholieke professoren en publieke figuren die de leer van de Kerk op fundamentele punten als abortus en het huwelijk tegenspreken een "zware" bedreiging van de godsdienstvrijheid vormen.
De aartsbisschop riep de seminaristen op tot sterkte te midden van vervolging. "Dit is een tijd waarin we grote moed nodig hebben - de moed om voor de Waarheid op te komen, zelfs als we niet begrepen worden - of vervolgd, wanneer we dat wel worden", stelde hij. "We moeten sterk staan in het aangezicht van het kwaad." (LifeSiteNews/HR)

Woord van de paus

Tijdens de audiëntie van 20 april sprak paus Franciscus over de zondares die door haar tranen vergiffenis verkrijgt (Lc. 7,36 – 50).

Het gaat hier om de confrontatie tussen twee personen: Simon, de ijverige dienaar van de Wet, en de anonieme zondige vrouw. Terwijl de eerste de anderen beoordeelt op basis van uiterlijke kenmerken, geeft de tweede met haar gebaar in oprechtheid uiting aan wat er leeft in haar hart. Simon, hoewel hij Jezus heeft uitgenodigd, wil zich niet compromitteren noch zijn leven laten betrekken in dat van de Meester; de vrouw daarentegen, vertrouwt zich volledig aan Hem toe met liefde en verering.
De Farizeeër begrijpt niet dat Jezus zich laat "besmetten" door zondaars. Deze houding is karakteristiek voor een bepaalde kijk op de godsdienst, en wordt ingegeven door het feit dat God en de zonde radicaal elkaars tegengestelde zijn. Maar het Woord van God leert ons onderscheid te maken tussen de zonde en de zondaar: met de zonde moet geen compromis gesloten worden, maar de zondaars – dat wil zeggen, wij allemaal! – wij zijn als zieken, die worden genezen, en om hen te genezen moet de dokter hen nabij zijn, hen bezoeken, hen aanraken. En natuurlijk moet de zieke, om te worden genezen, erkennen dat hij de dokter nodig heeft!
Tussen de Farizeeër en de vrouw, kiest Jezus voor de laatste. Jezus is vrij, want Hij is God nabij die de barmhartige Vader is. En die nabijheid tot God, de barmhartige Vader, geeft Jezus die vrijheid. Meer nog, wanneer Jezus in contact treedt met de zondares, maakt Hij een einde aan die positie van isolement waartoe het genadeloze oordeel van de Farizeeër en zijn tafelgasten – die haar uitbuitten – haar veroordeelde: "Je zonden zijn je vergeven" (v. 48). De Heer heeft de oprechtheid gezien van haar geloof en haar bekering; daarom zegt Hij ten overstaan van iedereen: "Uw vertrouwen is uw redding" (v. 50). Dat is de weg van de redding: de relatie tussen "mijzelf" als zondaar en de Heer. Als ik denk dat ik goed genoeg ben, dan bestaat die reddende relatie niet. De zondige vrouw leert ons wat geloof, liefde en dankbaarheid met elkaar verbindt. Haar zijn "veel zonden" vergeven, en daarom heeft zij veel lief; "Maar wie weinig wordt vergeven, heeft weinig liefde" (v. 47). God heeft allen ingesloten in het mysterie zelf van de barmhartigheid; en door die liefde, die ons altijd vóór is, leren wij lief te hebben. En zó, in de dankbare liefde die wij op onze beurt aan onze broeders, in onze huizen, in het gezin, in de samenleving doorgeven, zo wordt de barmhartigheid van de Heer aan iedereen meegedeeld. (Vert. BR)

+++

knhart

Krakau: stad van de WJD

Foto: polska.pot.gov.pl

Foto: XX

In de Mariabasiliek zijn vele kunstschatten te bewonderen.

De heuvel Wawel, met het kasteel en de kathedraal.

Foto: Wikipedia.org

In het Poolse Krakau vinden komende zomer de Wereldjongerendagen plaats. De stad en omgeving zijn rijk aan historie en bezienswaardigheden. De Poolse Organisatie voor Toerisme nodigde KN uit voor een bezoek aan de stad. We waren meer dan aangenaam verrast. Een bezoek aan Krakau is zeer de moeite waard.

Pascal Beukers

De inwoners van Krakau zijn trots op hun historische stad vol bezienswaardigheden. Het centrum van de stad heeft het geluk gehad dat het ongeschonden uit de diverse oorlogen is gekomen. Zodoende zijn onder meer de minstens tien oude kerken in het centrum bewaard gebleven, waaronder de Sint-Andreas uit 1098 en de veertiende-eeuwse Mariabasiliek. Die laatste kerk heeft een fenomenaal vijftiende-eeuws eikenhouten hoogaltaar met lindenhouten beelden, dat elf bij dertien meter meet, en vele kunstschatten.

Kelderbars

Hoewel Krakau qua inwonertal, ruim 760.000, vergelijkbaar is met Amsterdam, heeft het centrum eerder iets weg van een middelgrote Nederlandse stad als Haarlem. Overigens ligt het officieuze inwonertal van Krakau hoger door de circa 150.000 studenten die de stad telt. Van de vijf universiteiten in Krakau is de veertiende-eeuwse Jagiellonische Universiteit de beroemdste. Zowel Copernicus als Johannes Paulus II studeerde hier.

Het studentenleven in Krakau komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in de samenstelling van het horecapersoneel en in de honderden kroegen in de stad. Opvallend zijn de zogeheten 'kelderbars', waarvoor men trappen moet afdalen alvorens in het café te komen. In deze bars vonden ten tijde van het communisme in het geheim culturele avonden plaats met onder meer (jazz) muziek en cabaret. Wat een bezoek aan Krakau naast de toeristische trekpleisters de moeite waard maakt, zijn de schappelijke prijzen voor eten en drinken in de restaurants en cafés.

Wawel: kasteel en kathedraal

De 228 meter hoge heuvel Wawel is onlosmakelijk met de rijke historie van Krakau en Polen verbonden. Op deze heuvel aan de rand van het centrum aan de oever van de Wisła verrezen in de loop van de geschiedenis zowel het koninklijk kasteel als de kathedraal.

In de 71 zalen van het uit de veertiende eeuw stammende kasteel kunnen kunstliefhebbers hun hart ophalen aan de Poolse nationale kunstcollectie. Vanwege de renovatie van het Princes Czartoryski Museum in Krakau hangt momenteel ook het vijftiende-eeuwse topstuk *De dame met de hermelijn* van Leonardo da Vinci in het kasteel.

De Wawel-kathedraal is een van de hoogtepunten van Krakau. De kerk uit de veertiende eeuw is toegewijd aan de heiligen Stanislaus van Krakau, bisschop en martelaar, en Wencelaus, hertog van Bohemen. Stanislaus werd in Krakau tijdens de H. Mis vermoord door koning Bolesław de Wrede, die hij geëxcommuniceerd had vanwege oorlogsmisdaden en voorgenomen diefstal van gronden van de Kerk. De boosheid van de Poolse bevolking was zo groot dat de koning

het land moest ontvluchten. Stanislaus werd het symbool van Poolse vaderlandsliefde en nationalisme en is de patroonheilige van het land, het aartsbisdom Krakau, de stad Krakau en het bisdom Płock.
In het midden van de kathedraal staat een praalgraf met een zilveren schrijn met relieken van de heilige Stanislaus. De kathedraal heeft nog meer fraaie grafmonumenten. Die van de heilige koningin Hedwig (1371-1399) is wellicht het meest bijzonder. Paus Johannes Paulus II, die in 1991 bij haar relieken bad, verklaarde haar in 1997 in Krakau heilig. Sint-Hedwig was belangrijk voor de evangelisatie van het boven Polen gelegen Litouwen. Zij stichtte kloosters, het bisdom Vilnius en de theologische faculteit van de universiteit van Krakau.
Onder de kathedraal bevindt zich de crypte met graftombes van vele Poolse koningen, waaronder die van Jan III Sobieski (1629-1696). Paus Innocentius XI hield hem voor de redder van het Europese christendom, vanwege zijn overwinning op de Ottomanen in 1683 bij Wenen. Na de val van de Poolse monarchie werden ook staatslieden en nationale beroemdheden en helden in de crypte bijgezet.

Joodse wijk

Een wandeling door de Joodse wijk Kazimierz is indrukwekkend. Voor de Tweede Wereldoorlog telde Krakau 120 synagogen en 70.000 Joden. In 1940 werden ze massaal naar het buiten de stad gelegen getto gedeporteerd, onder wie de toen zevenjarige, later beroemd geworden Pools-Franse acteur en regisseur Roman Polański. De circa vijftienduizend Joden die mochten blijven, werden samengepakt in dertig straten, in 320 gebouwen met 3167 kamers, waar voorheen drieduizend mensen woonden. Van het ommuurde getto zijn fragmenten bewaard gebleven.
De film *Schindler's List* van Steven Spielberg is deels opgenomen in Kazimierz en in de iets verderop gelegen Schindler-fabriek die nu deels museum is. Van het concentratiekamp Płaszów, dat in de film voorkomt, is niets meer over. Slechts een monument herinnert aan waar het kamp ooit stond.
Tegenwoordig wonen er nog circa 180 Joden in Krakau. In Kazimierz zijn diverse synagogen open voor publiek. De moeite waard om te bezoeken zijn de orthodox-Joodse Oude Synagoge uit de vijftiende eeuw, die niet meer in gebruik is als gebedsruimte, en de fraaie negentiende-eeuwse Tempel Synagoge, die naast gebedsruimte in gebruik is als Joods cultureel centrum. Het naastgelegen Joods Gemeenschapscentrum is in 2006 gefinancierd en in 2008 geopend door prins Charles.

De Wieliczka-zoutmijn

Een verrassend mooie en boeiende trekpleister is de iets buiten Krakau gelegen Wieliczka-zoutmijn, een van de oudste ter wereld; al in 1044 werd hier zout gewonnen. De mijn kwam in 1978, net als het historisch centrum van Krakau, op de allereerste Werelderfgoedlijst van UNESCO. Na een grote overstroming in 1992 stopte de zoutwinning. Circa drieënhalve kilometer van de driehonderd kilometer aan gangen van de 327 meter diepe mijn is toegankelijk voor publiek.
Bijzonder is dat al sinds eind vijftiende eeuw toeristen deze zoutmijn bezoeken. Onder hen waren Copernicus, Robert Baden-Powell, en aartsbisschop van Krakau Karol Wojtyła. De goed bewandelbare route door de brede mijngangen trekt langs uit zout uitgehouwen standbeelden van historische en mythische figuren, die de geschiedenis van de mijn vertellen. Zo heeft de mijn Polen een ontzettend grote welvaart gebracht. Dat alles in de mijn van zout is, inclusief vloer, mogen bezoekers met hun tong testen. Bedenk echter wel dat een groot deel van de jaarlijkse miljoen bezoekers dit ook doet.

Foto: polska.pot.gov.pl

Foto: KN - Pascal Beukers

Boven: een van de reliëfbeelden in de zoutmijn verbeeldt de vlucht naar Egypte.

Rechts: het imposante hoogaltaar van de veertiende-eeuwse Mariabasiliek.

> Absoluut hoogtepunt van de zoutmijn is de op honderd meter diepte gelegen kapel

Absoluut hoogtepunt van de zoutmijn is de op honderd meter diepte gelegen unieke kapel, vernoemd naar Sint-Kinga, de patrones van Polen en Litouwen. Kinga, achternicht van Sint-Hedwig, was getrouwd in een Jozefhuwelijk met Bolesław V, prins van Krakau. Ze stond bekend vanwege haar liefdadigheidswerk. Na de dood van haar man verkocht ze al haar bezit, gaf het geld aan de armen en trad in bij de arme klaren.
De kapel van 31 bij 15 meter biedt ruimte aan vierhonderd mensen. Naast de wekelijkse Eucharistieviering op zondag en de vieringen van de hoogfeesten, vinden er regelmatig huwelijksvieringen plaats. Overigens is het nooit echt koud in de mijn: klimaatregeling houdt de temperatuur constant op dertien graden.

Tientallen jaren

Zeer indrukwekkend is de totstandkoming van de inrichting. De prachtige reliëfbeelden en beeldengroepen, het hoogaltaar, altaar, altaarbanken, ambo, kruis en het beeld van Sint-Kinga werden in de twintigste eeuw in tientallen jaren uitgehouwen door drie ongeschoolde mijnwerkers, die dit deden na werktijd. Zo is er een tafereel van het Laatste Avondmaal te zien, maar ook de stal van Bethlehem en de vlucht naar Egypte. De sfeervolle zoutkristallen kroonluchters zijn later opgehangen. Achter in de kapel staat een mooi hoog beeld van paus Johannes Paulus II, dat later door een andere mijnwerker is uitgehouwen.

De rijke historie van en prachtige bezienswaardigheden in Krakau zijn onlosmakelijk verbonden met de aanname van het christendom in Polen, 1050 jaar geleden, toen prins Mieszko I met zijn naasten werd gedoopt, dat op 14 april werd gevierd. Een bezoek aan de stad in het zuiden van Polen is meer dan de moeite waard. +

Info: www.polen.travel, www.krakow.travel

kn advertentie

Getrouwd zijn 'als God in Frankrijk'

Er stranden meer huwelijken dan ooit. De politiek grijpt niet in, hoe schadelijk scheiden ook is voor de betrokkenen én de maatschappij. Heel slecht, vindt oud-advocaat mr. Ton de Kok. "Het huwelijk is iets heiligs."

Mariska Orbán

Ton de Kok zit in de woonkamer, in zijn gezellige woning. Zijn vrouw schenkt koffie in. Ze zijn bijna 45 jaar getrouwd en nog steeds hele dikke vrienden van elkaar. De Kok was van 1957 tot 2000 advocaat en behandelde decennia lang familiezaken, strafzaken en faillissementen. Als overtuigd katholiek moest hij ook mensen helpen die wilden scheiden. "Dan zocht ik eerst altijd uit of ze voor de Kerk getrouwd waren. Was dat het geval dan deed ik er alles aan om de scheiding te voorkomen. Desnoods sprak ik met hun (schoon)ouders. Een keer kwam een jongeman bij mij binnen. Ik dacht: 'Dit wordt de grootste fout van zijn leven.' Ik sprak met hem en toen hij wegging, nam hij geen scheidingspapieren mee, maar het adres van een goede bloemist."
Voor de pastorale *mediation* kreeg De Kok veel minder betaald dan voor een snelle scheiding. "Maar daar maakte ik me nooit druk over. Ik geloof in de voorzienigheid, die beloofd heeft het goede te belonen, en die heeft altijd woord gehouden."

'Echt een huwelijk'

Een goed katholiek huwelijk, waarin je gelooft in de voorzienigheid en je je gesteund voelt door de Kerk, kan volgens De Kok nooit mislukken en is juist daardoor onontbindbaar. "In Siena zag ik achterin de kathedraal een vrouw met een pasgeboren kindje. Ik maakte een praatje en vroeg haar naar het kind. Zij zag er zó mooi en stralend uit, dat ik tegen haar zei: u bent kennelijk erg gelukkig met het kindje, het is zeker uw eerste. Tot mijn grote verrassing zei zij: 'Wij hebben nog zes kinderen.' En ja hoor, iets verder was een onverbiddelijk leuk jochie aan het rondscharrelen. Ik dacht toen: dit is echt een huwelijk, dat in de hemel gesloten is!"

> 'Toen hij wegging, nam hij geen scheidingspapieren mee, maar het adres van een goede bloemist'

De CBS-statistieken zijn minder rooskleurig: één op de drie huwelijken strandt in Nederland, en dit aantal stijgt. Scheidingen zijn meestal schrijnend, zeker als een stel samen kinderen heeft. Maar ook voor de maatschappij als geheel is het treurig. De politiek bemoeit zich met van alles, maar aan de scheidingsmalheur durven de meeste politici hun handen niet te branden. Vaak maakt de regering scheiden juist gemakkelijker. Onlangs nog verlaagde en verkortte men de alimentatie met een nieuwe wet 'die beter in deze tijd zou passen'.

'Helemaal funest'

Dat politieke beslissingen invloed hebben op het scheidingspercentage, zag De Kok als advocaat in de praktijk. "Toen de Algemene Bijstandswet werd ingevoerd, in 1965, zag ik opeens veel meer echtscheidingen voorbijkomen. Tot die tijd haalde een man – vrijwel altijd de kostwinner – het niet in zijn hoofd om zijn vrouw en kinderen zonder inkomen achter te laten. Met de Algemene Bijstandwet, die een minimum aan inkomen garandeert, durfden steeds meer mannen die stap wel te zetten."
De Kok biedt een koekje aan, roert door zijn koffie en vervolgt: "Maar helemaal funest was De Wet herziening echtscheidingsrecht uit 1971. Die maakte het eenvoudiger om te scheiden. Vóór de invoering ervan was echtscheiding juridisch alleen mogelijk als voldaan werd aan ten minste één van vier gronden: overspel, curatele op grond van verkwisting, een gevangenisstraf van vier jaar of meer of mishandeling. Daarna kon je zonder motieven scheiden."

Voor de Kerk

In een eeuw tijd is het aantal echtscheidingen vertienvoudigd, blijkt uit cijfers van het CBS. In zijn boeken pleit De Kok ervoor om radicaal katholiek te zijn. En voor de Kerk te trouwen, wat nauwelijks meer gebeurt: slechts 3,3% van de stellen die in 2014 trouwden, deed dit ook voor het oog van God. Zonde, vindt De Kok. "Het huwelijk is een van de belangrijkste sacramenten. Als ergens liefde centraal staat, dan is het toch wel in het huwelijk. Het gelukkige huwelijk lijkt het meest op het aards paradijs, zoals men zich dat voorstelt. Bovendien ligt het immers in de natuur van de mens om zich als man en vrouw te verenigen en daardoor wordt de mensheid in stand gehouden."

Kaasschaaf

Een goed huwelijk begint volgens De Kok bij leven voor de ander. "Je bekeren is ervan afzien je eigen geluk te zoeken of te bewerken en met name óók het zich onvoorwaardelijk richten op de geliefde. Wie aan deze oproep gevolg geeft, die wacht een heerlijk leven, beter en mooier, dan hij/zij het had kunnen wensen. Als je thuis aan de lunch zit en je vrouw zegt 'Haal jij even de kaasschaaf' en je barst los van 'Ik heb het de hele vorige week al gedaan, ga jij nu maar zelf', dan zit je verkeerd. Je gáát hem halen, al heb je het zeven maal zeventig keren gedaan en je doet het zonder mopperen. Jij bent er voor háár. Als twee mensen hun huwelijk zó beleven, als zij zó totaal en zonder verwachtingen tegenover en naast elkaar staan als echte vrienden, dan leven zij echt 'als God in Frankrijk', zoals het spreekwoord zegt." +

Foto: Familie De Kok

Ton de Kok en zijn vrouw zijn 45 jaar getrouwd.

Agenda

Barmhartigheidsiconen
Wittem, iedere zondag in mei
In het kader van het H. Jaar heeft Geert Hüsstege vijftien iconen geschilderd over Gods liefde en barmhartigheid. Op de zondagen in mei zijn ze van 13.30 tot 16.30 uur te zien in de Kloosterbibliotheek (Wittemer Allee 2). Daarnaast zijn in de Kloosterbibliotheek iconen te zien geïnspireerd op Maria als Moeder van Barmhartigheid. Entree: 2 euro.
Info: www.kloosterwittem.nl

Bidtocht Zoete Moeder
Den Bosch, zo 1 mei
In het centrum van 's-Hertogenbosch wordt de jaarlijkse Mariaomgang gehouden. Vertrek om 19.00 uur vanuit de Sint-Jan (Torenstraat 16). In de bidtocht wordt het beeld van de Zoete Moeder meegedragen.
Info: www.zoetelievevrouw.nl

H. Mis 100 jaar priester Poppe
Moerzeke (B), zo 1 mei
Honderd jaar geleden, op 1 mei 1916 werd de zalige priester Poppe tot priester gewijd. Dit wordt gevierd met een H. Mis om 15.00 uur in het heiligdom (Kasteellaan 1).
Info: www.edwardpoppe.be

Kloosternacht
Oosterhout, wo 4 t/m do 5 mei
'Kloosternacht van de barmhartigheid' voor jongeren tussen 16 en 35 jaar. Ontvangst om 18.30 uur bij de benedictinessen in de O.-L.-V. Abdij (Zandheuvel 90). Programma met pelgrimstocht naar de Sint-Paulusabdij en afsluiting om 07.00 uur 's ochtends in Sint-Catharinadal.
Info/opgave: kloosternacht@gmail.com

Marialof Klein-Lourdes
Tienray, do 5 mei
Opening van het bedevaartseizoen in Klein-Lourdes Tienray met een Marialof om 15.00 uur (Kloosterstraat 1). Verder in mei iedere woensdag om 19.00 uur H. Mis en rozenkrans (op 4 mei om 18.00 uur).
Info: www.kleinlourdes.nl

Heilige Geest Triduüm
Vierhouten, do 5 t/m za 7 mei
Heilige Geest Triduüm voor jongeren (16-30 jaar), georganiseerd door jongeren van de Katholieke Charismatische

In het spoor van Titus

Pater Titus Brandsma (1881–1942) was een verwoed treinreiziger. Ook zijn laatste reis, naar Dachau, ging per trein. In het naar hem vernoemde museum is dat deels te beleven. Met de vraag of wij in zijn voetsporen zouden durven treden.

Jan Peeters

Het Titus Brandsma Museum in Bolsward is niet heel erg groot. Dat hoeft ook niet, want de vaste tentoonstelling over de Friese martelaar is indrukwekkend genoeg. En opnieuw zijn de vrijwilligers erin geslaagd een wisseltentoonstelling neer te zetten die een extra dimensie weet te geven.

Treinreiziger

Dat is knap, want het verhaal blijft hetzelfde en objecten kom men er nauwelijks meer bij. Ditmaal is gekozen voor de benadering van de kleine karmeliet als treinreiziger. In zijn tijd was men voor langere afstanden aangewezen op de spoorwegen. Die lopen als een rode draad door Titus' leven. Dat begint op elfjarige leeftijd met zijn reis naar het kleinseminarie in het Brabantse Megen en later naar Boxmeer. De trein zal hem uiteindelijk voor zijn studies filosofie en sociologie in 1906 naar Rome voeren. De route loopt via München, dat nog geen 36 jaar later het laatste station zou zijn voor het concentratiekamp Dachau.
Daar zou hij het uiteindelijke lot delen van degenen die hij vanaf de jaren dertig probeerde te verdedigen tegen de rassenwaanzin van de nazi's. In die zin hebben de spoorstaven die de route van de tentoonstelling begeleiden meer betekenissen. Allereerst de niet te bevatten herinnering aan de Holocaust die de zwartwit foto van spoorrails onmiddellijk oproepen. Vervolgens natuurlijk het spoor dat Titus Brandsma volgde en bleef volgen, ook toen hij zich ervan bewust werd waar het daardoor voor hem op zou uitdraaien.
Maar de rails symboliseren ook waar rassenwaan en -haat toe leiden.

Dozen vol artikelen

We volgen de ontwikkeling van Anno-Sjoerd Brandsma in vogelvlucht. Onder meer met enkele ansichtkaarten aan familieleden, onder wie een andere Titus Brandsma die op de Kleine Dijlakker, vlakbij het huidige museum in Bolsward, heeft gewoond. 'Titus' was een geliefde naam bij de Brandsma's, ook Anno-Sjoerds vader droeg de naam van Sint-Paulus' naaste medewerker. Na zijn intreden bij de karmelieten koos de jonge Fries vol trots en overtuiging voor deze naam.
Het zijn ogenschijnlijk onnozele details, maar juist zo'n ansichtkaart, het bidprentje van de priesterwijding in 1905 en zijn reiskoffertje zijn de stille getuigen van een mensenleven dat wordt ontwricht en vernietigd door een duivelse ideologie. Dat die ideologie een satanische oorsprong had, daar was Titus al vroeg van overtuigd.
Hij had zich eraan kunnen onttrekken als hij had gewild. Maar hij koos ervoor de nazi-ideologie, en met name de rassenwaan, in het openbaar te veroordelen, getuige een van zijn artikelen uit de jaren dertig. In het Katholiek Documentatiecentrum (KDC) in Nijmegen bevinden zich dozen vol met artikelen die door de nazi's waren verzameld en op grond waarvan hij als "zeer gevaarlijk" werd bestempeld. Zo gevaarlijk, dat van het kleine ziekelijke patertje in Berlijn een dossier werd bijgehouden. Dat zou na de verovering door de Sovjets uiteindelijk in de KGB-archieven in Moskou belanden, waar het in de jaren negentig tevoorschijn kwam.

Enigszins inleven

Om je enigszins te kunnen inleven in hoe die laatste fatale reis van Titus en zijn lotgenoten verlopen is, staat op de vloer een vierkante meter afgeplakt. Op die vierkante meter is Titus aanvankelijk alleen met zijn lotgenoot dominee Jo Kapteyn opgesloten geweest. Binnen twee dagen kwamen er vier geestelijken bij, de dag erop nog een.
Het valt niet mee met zeven personen op die ene vierkante meter, laat staan met wildvreemden. De geestelijken werden niet in een veewagen vervoerd, maar in een speciaal voor gevangenentransport gebouwde *Zellenwagen*. Zo'n cel is nagebouwd, compleet met piepklein raampje en zonder licht. In je eentje is het er al een benauwde bedoening en zeker niet geschikt voor mensen die bang zijn in kleine ruimtes. Het idee daarin bijna zes dagen lang met zes wildvreemde, ongewassen en hongerige medegevangenen te zijn opgesloten is niet voor te stellen. Nog los van sanitaire problemen.
En dat alles was nog niets vergeleken bij de hel van Dachau zelf, waar Titus na slechts 37 dagen door ontberingen en uitputting bezwijkt en wordt vermoord. Jo Kapteyn volgde nog geen twee weken later.

De tentoonstelling is sober, maar komt daardoor des te meer binnen. Vooral de vragen die de bezoeker worden gesteld, wat hij/zij zou doen, zijn ongemakkelijk en stemmen tot nadenken. +

In het spoor van Titus. Dinsdag t/m zaterdag van 13.00 tot 17.00 uur in het Titus Brandsma Museum, Grote Dijlakker 11, Bolsward. Zon- en feestdagen gesloten. Info: (0515) 58 17 99, www.titusbrandsmamuseum.nl

Een cel zoals die zich bevond in de treinwagon waarin Titus Brandsma naar Dachau werd vervoerd. Inzet boven: een van de kaarten die de priester naar zijn ouders stuurde. Inzet onder: de tekening die Pyke Koch van de Friese karmeliet maakte.

Vernieuwing. Programma: dagelijks een H. Mis, inleidingen, gebed, lofprijzingen en de sacramenten. Kosten: 100 euro. Locatie: Paasheuvelgroep-accommodatie ('t Frusselt 30).
Info/opgave: (0492) 47 76 57, www.hgtriduum.nl

Iconenretraite
Den Haag, do 5 t/m zo 8 mei
Iconenretraite onder leiding van Luisa Finello-Sesino, filosofe en iconografe, in het Willibrordushuis (Oude Molstraat 35). Met vertaling uit het Frans. Dagelijks H.Mis en gelegenheid tot (biecht)gesprek. Kosten 195 euro (135 euro voor studenten).
Info/opgave: fambuirma@hetnet.nl, www.willibrordushuis.nl

Gezinsweekend
Tegelen, vr 6 t/m 8 mei
Weekend voor het hele gezin in Priorij Nazareth (Van Wevelickhovenstraat 1). Met o.a. aanbidding, sacramentsprocessie, moeder-en-dochtermomenten en vader-en-zoonmomenten, dans, (gitaar)muziek, kampvuurtje, knutselen, filmavond, buitenwerk en sportieve momenten. Men kan kiezen uit verblijf in een tentje of in een kamer. Het weekend wordt ook voor eenoudergezinnen aanbevolen.
Info/opgave: www.oudemunt.nl, christane@solcon.nl

Moederdag voor Maria
Divers, zo 8 mei
Maak van Moederdag ook een Moederdag voor Maria. Bid op zondag 8 mei 2016 minimaal een Weesgegroet. Als heel veel mensen dit doen, krijgt Maria echt een reuzeboeket! Deelnemers wordt gevraagd via e-mail te laten weten vanuit welke woonplaats en met hoeveel mensen wordt mee gebeden. Ook mensen in België worden uitgenodigd om mee te doen.
Info/opgave: www.kinderenbiddenvoorkinderen.nl

Oriëntatieweekend
Utrecht, vr 13 t/m zo 15 mei
Voor jongemannen die erover denken om priester te worden of die hier meer over willen weten, organiseert het Ariensinstituut, de priesteropleiding van het aartsbisdom Utrecht, een oriëntatieweekend.
Info/opgave: www.ariensinstituut.nl

Collegium Augustinianum
GAESDONCK
R.K. Gymnasium (VWO-school) Internaat Daginternaat

DAG VAN HET OPEN INTERNAAT

Gaesdoncker Straße 220
47574 Goch
Duitsland (direct aan de Nederlandse grens)
Tel. ++49 2823 9610
poststelle@gaesdonck.de
www.gaesdonck.de

22 mei 2016
11.00 uur - 15.00 uur
(Om 09.45 uur bent u al van harte welkom in de Eucharistieviering in onze kloosterkerk)

PELGRIMSHUIS CASA NOVA

Gelegen in een bosrijke omgeving. Uniek om 'n week of enkele dagen te verblijven.

Het Pelgrimshuis ligt in de H. Landstichting tussen Nijmegen en Groesbeek, en Beek- Berg en Dal. Het huis biedt een rustgevende sfeer, en voorziet in een goede keuken. Het heeft een eigen kapel, en u bent in de gelegenheid vrijblijvend mee te doen aan de gebedstijden. Er is de mogelijkheid om het Bijbels-Openluchtmuseum, en Afrikamuseum te bezoeken. Er zijn prachtige wandel- en fietsroutes. Natuur-reservaat de Ooyse Polder etc.

3 overnachtingen met volledig pension slechts € 120,-
Intresse bel voor reservering T.024-3221425
Bewaar de advertentie voor ook latere mogelijkheid.

SOCIËTEIT VAN JEZUS: WERELDWIJD IN DIENST VAN HET EVANGELIE

"Bij de Jezuïeten heb ik geleerd (en leer ik) onderscheiding der geesten. Dat brengt God dichtbij."

Pater Jos Moons SJ,
Krijtberg te Amsterdam,
promovendus theologie

GEÏNTERESSEERD? **WWW.JEZUIETEN.ORG**

EEN WEEKEND BIJ DE TRAPPISTEN VAN
ABDIJ LILBOSCH IN ECHT (L)

MEELEEFDAGEN 2016

VOOR JONGE MANNEN VAN 17 - 39 JAAR
MET PERSOONLIJKE INTERESSE
IN HET RELIGIEUZE LEVEN ALS MONNIK

27 T/M 29 MEI 2016
14 T/M 16 OKTOBER 2016

Deelname na aanmelding, nadere informatie en/of aanmelding: **info@abdij-lilbosch.nl**

Cisterciënserabdij 'Lilbosch'
Pepinusbrug 6 | 6102 RJ Echt
0475-481253 | **www.abdij-lilbosch.nl**

Gebedsdag
ter ere van de Vrouwe van alle Volkeren
Zondag 22 mei 2016 – Amsterdam – RAI

Nationale gebedsdag ter ere van de Vrouwe van alle Volkeren, met rozenkransgebed, aanbidding, zang, ontmoeting en bijzondere sprekers als:

Mgr. Oliver Dashe Doeme,
bisschop van het bisdom Maiduguri in het noordoosten van Nigeria, waar de bevolking lijdt onder de strijd die gevoerd wordt door Boko Haram. Hij zal vertellen over het leven van de Kerk onder die omstandigheden, en het visioen dat hij heeft ontvangen waarin Jezus hem als wapen de rozenkrans aanreikte.

Dr. Mark Miravalle,
professor in de Mariologie aan de universiteit van Steubenville in de Verenigde Staten. Hij zal ons vertellen over de verspreiding van de verering van de Vrouwe in de VS, en over Maria als "Moeder van Barmhartigheid".

De H. Eucharistie zal gevierd worden door Mgr. dr. J.M. Punt, waarbij ook Mgr. Ramon C. Arguelles, bisschop van Lipa in de Filippijnen, zich zal aansluiten.

Priesters worden uitgenodigd te concelebreren.

H. Eucharistieviering, aanbidding, ontmoeting, biechtgelegenheid, H. Lof
12.00 uur aanvang met rozenkransgebed en H. Eucharistieviering
17.00 uur afsluiting

Amsterdam RAI, Europaplein,1078 GZ Amsterdam, Forum Centre, Entrance E
bereikbaar via Station Amsterdam RAI, en per metro, tram en bus

www.devrouwevanallevolkeren.nl

Tentoonstelling **Zie de mens**

Op vrijdag 29 april opent Willem Jan Otten
de tentoonstelling "Zie de mens" van kunstenaar **Paul van Dongen**.
Etsen, tekeningen en aquarellen in de kerken van Deinum, Blessum,
Leons, Baard, Winsum, Eaterlittens, Mantgum en Boksum.

De opening is vrijdag 29 april om 19.45 uur in de kerk van Easterlittens (Friesland)
Openingstijden 30 april, 1 mei, 5 mei, 7 mei, 8 mei 2016
van 13.00-18.00 uur.

Meer informatie over o.a. fietsroute en adressen vindt u op
www.zevenkerken.nl
Zie ook: **paulvandongen.com**

Geloven maakt anders

AMORIS LAETITIA – We hebben er lang op gewacht, de nieuwe exhortatie van paus Franciscus; *Amoris Laetitia*, 'De vreugde van de liefde'. In deze column ga ik nog niet echt in op de inhoud van deze exhortatie (=aanmoediging). Ik wil vooral stilstaan bij de discussies in de media en bij allerlei groepen in de Kerk. Hierin klonk angst dat de leer van de Kerk zou veranderen en tegelijk was er angst dat de exhortatie niets nieuws zou brengen. Er was angst voor ontsporingen en dwalingen en er was angst dat de Kerk onbeweeglijk vast zou blijven staan. De bisschoppen hebben zich echter onder leiding van de paus, maar vooral onder leiding van de Heilige Geest, niet laten leiden door angst, maar door geloof, hoop en liefde, door vertrouwen en met name door barmhartigheid.
De bisschoppen zien wereldwijd de grote kudde van Christus, waarbinnen echtparen aan de ene kant de vreugde beleven van het huwelijk, het vader en moeder zijn, de vreugde van het geloof en de verbondenheid met God en elkaar. Aan de andere kant zien zij veel mensen die hierin zijn vastgelopen, die niet aan een burgerlijk of kerkelijk huwelijk willen beginnen of die angst hebben om zich levenslang te binden. De bisschoppen zien een westerse cultuur die huwelijkstrouw en de schoonheid van de liefde eerder ondermijnt dan bevordert en beschermt.
Het valt me op dat de diverse groepen in de Kerk deze exhortatie lezen met de bril van de eigen verwachtingen: "Staat erin wat wij belangrijk vinden?" Sommigen willen niets anders dan de bevestiging van wat al honderd keer geschreven is. Anderen willen dat juist allemaal kwijt en hopen op nieuwe en ruime regels, passend bij de tijdgeest en de cultuur. Beide groepen, of men ze nu orthodox of modern, behoudend of progressief, ouderwets of vooruitstrevend noemt, lijken op de Farizeeën en schriftgeleerden uit de tijd van Jezus. Toen Jezus een lamme deed opstaan, vroegen zij niet: "Wie is die man die jou heeft genezen?" Zij vroegen: "Wie is die man die jou heeft opgedragen op de sabbat je bed te dragen?" (vgl. Johannes 5,12). Zij zaten zo vast in hun eigen sjabloondenken, dat ze geen oog hadden of wilden hebben voor het wonder dat zich daar voor hun ogen voltrok. Hetzelfde gevaar lopen allen die vooral hun eigen verwachtingen en denkkader maatgevend achten voor deze nieuwe exhortatie van de paus.
De paus en de bisschoppen willen het elan terug in de Kerk, dat we zien bij Jezus: "Mijn schapen luisteren naar mijn stem en Ik ken ze en ze volgen Mij. Ik geef hun eeuwig leven; zij zullen in eeuwigheid niet verloren gaan…" (Joh. 10,27-28). Dat is de pastorale houding van de Kerk en de roeping van iedere herder, dat is het waar het om draait: dat de mensen eeuwig leven vinden in Christus de Goede Herder.
Dat herderschap begint bij iedere mens, in het gezin, op school, in de familiekring, in de manier van omgaan met elkaar. Het echte herderschap zien wij bij Jezus die zijn leven prijsgeeft voor de mensen. Laten we herders zijn die Christus navolgen in de praktijk van alledag, in gebed, in naastenliefde en in geloof, herders die hun schapen voorgaan in de vreugde van de liefde.

Pastoor Michel Hagen
Zie www.hagenpreken.nl,
@hagenpreken op Twitter en
Pastoor Michel Hagen op Facebook.

Bijvoorbeeld Catharina van Siena

Paus Gregorius XI staat met zijn mond vol tanden. Catharina heeft hem voor de voeten gegooid dat Jezus hem in Rome wil, en hij heeft geen weerwoord.

Moeder Lapa hoopte ooit dat haar dochter zou trouwen, maar deze had zich als kind al weggegeven aan Jezus en moeder Maria. Boos had Lapa moeten toezien hoe haar dochter zich verzette, zelfs haar haar had afgeknipt, waarop ze besloot dat haar dochter maar de plaats van de meid in de keuken moest overnemen. Maar Catharina, kind van Jezus en Maria, creëert daar in haar hart een cel, weg van de wereld. Uiteindelijk mag zij van haar vader intreden in de derde orde van de dominicanen en krijgt een cel in zijn werkplaats. Daar komen steeds meer mensen bij haar om raad, later ook hoogwaardigheidsbekleders.

Haar invloed reikt na verloop van tijd zelfs zo ver dat zij paus Gregorius in het Franse Avignon opzoekt. Christus' plaatsbekleder zit daar helemaal onder de invloed van de Franse kardinalen, die hem daar willen houden. "Maar Jezus wil u op de plaats waar Petrus Zijn Kerk heeft gesticht, en dat is Rome."

Gregorius XI laat zich overhalen, maar als hij onderweg, in de Italiaanse havenstad Genua, hoort hoe lang niet alle Italianen zijn gezag accepteren, wil hij de eerste boot terug nemen.
Tot hij hoort dat Catharina zich eveneens in de stad bevindt. Zodra de duisternis invalt, sluipt hij gekleed als gewone geestelijke weg, om urenlang met Catharina te praten. De volgende morgen horen opengevallen kardinalenmonden hoe hij alsnog Petrus' Stoel in Rome in bezit wil nemen.

Korte tijd later sterft hij. Urbanus VI wordt tot zijn opvolger gekozen, maar de Fransen kiezen Robert van Genève tot tegenpaus Clemens VII. Dit tot groot verdriet van Catharina. Een schisma is hiermee een feit,

maar zij zal Urbanus VI tot haar dood steunen, want waar Petrus is, is de Kerk.

Op 29 januari 1380 ziet Catharina in extase hoe Jezus op haar zwakke schouders het zware, en op woelige baren dobberende, schip van de Kerk legt. Zij kan dat gewicht niet aan en valt. En als zij kort daarna ziek wordt, weet zij, 33 jaar oud, genoeg. Na voor de katholieke Kerk en de paus te hebben gebeden zegt zij: "Ik heb mijn leven mogen geven in en voor de Heilige Kerk, wat een eer. Vader, in uw handen beveel ik mijn geest." Het is 29 april 1380.
Na haar haar heiligverklaring in 1461 wordt Catharina van Siena in 1970 tot kerklerares uitgeroepen en in 1999 tot patrones van Europa. En dan te bedenken dat haar moeder ooit zei: "Tegenwoordig zijn er toch geen heiligen meer!"

Michaël As

Brechje

Ik mocht afgelopen vrijdag samen met mijn priesterbroer Robert van Aken een avond spreken voor ouders uit zijn parochie in de Bossche binnenstad. Robert en ik zitten al sinds onze tienerjaren bij de Gemeenschap Emmanuel en dan word je vanzelf familie.
Zijn parochianen hadden hem een interessante vraag gesteld. Namelijk: "Hoe kunnen we het geloof meegeven aan onze kinderen en tieners?" Misschien denkt u nu: "Wat is daar zo bijzonder aan?", maar ik zou de parochies de kost niet willen geven die ervan dromen om ouders te hebben die deze vraag stellen. Beroepshalve – ik doe al jaren gezinspastoraat in diverse bisdommen – zie ik dat er in het pastoraat overal hard gewerkt wordt aan de catechese aan kinderen. In de doorsnee parochie zit de eerste communie- en vormselvoorbereiding echt goed in elkaar. Kinderen zijn heel vaak onder de indruk van wat ze horen en zijn geraakt door het sacrament dat ze ontvangen. Maar ja, dan is het feest voorbij, de cadeautjes uitgepakt en de parochies zien ouders en kinderen niet meer terug.
Parochies zijn zich er van bewust dat de ouders een cruciale rol spelen in de geloofsoverdracht en doen dan ook ongelofelijk hun best om ze te betrekken. Met wisselend succes. Als twintig ouders je dan spontaan komen vragen hoe ze geloof kunnen doorgeven aan hun kinderen, moet je daar geen gras over laten groeien. Dat deed Robert dus ook niet.
Met dank aan het feit dat ik zelf ooit worstelde met de vraag: 'Hoe kan ik mijn eigen kroost echt gelovig krijgen en houden?', las ik ooit boeken en inleidingen over dit thema. Dus heb ik daar tijdens deze avond in Den Bosch wat over verteld. In de Verenigde Staten vergeleek een mijnheer Barna een groep kinderen die niet voor het geloof hadden gekozen, met een groep kinderen die dat wel hadden gedaan. Allebei de groepen waren opgevoed door gelovige ouders. De onderzoeksvraag luidde: wat hebben de ouders van die gelovige kids nu anders gedaan qua opvoeding? De conclusie in een notendop is dat ze echt een goede relatie met hun kinderen hadden én zelf een voorbeeld waren wat betreft hun liefde voor hun God. Ook blijkt uit de theorie en de praktijk dat het voor tieners van groot belang is om gelovige vrienden te hebben. Zoals Robert en ik destijds deel uitmaakten van een geweldige tienergroep bij Emmanuel.
In de Bossche zaal zaten ouders die het op al deze punten heel fantastisch doen. En toch zien ze soms een kind dat een andere weg gaat. Dat doet pijn. Ook ik heb geen enkele succesgarantie. Uiteindelijk is de ontvankelijkheid van het kind – de een is spiritueel veel sensitiever dan de ander – een factor waarop je weinig invloed hebt. Maar je maakt mij niet wijs dat een kind waarvoor altijd gebeden is niet in Zijn hand is. Ooit zei een priester: "U houdt van uw kind, maar haar hemelse Vader nog veel en veel meer!" Daar vertrouwen we op.

Brechje Loenen

+++

Zonde, ziekte en dood

Blaise Pascal (1623-1662) was katholiek, maar zijn spiritualiteit slaat door zijn jansenistische inslag ook bij protestanten van calvinistische snit aan. Zou de Kerk met haar huidige nadruk op barmhartigheid trouwens niet weer een scheutje jansenisme kunnen gebruiken? Zou het toeval zijn dat Pascal destijds scherp met de jezuïeten polemiseerde? Dit ziekengebed, dat hij in de laatste fase van zijn leven schijnt te hebben geschreven, concentreert zich op datgene waar 'quatholieken' het zo weinig mogelijk over willen hebben: zonde, ziekte en dood. De zieke verenigt zijn lijden met dat van Jezus, en beter dan een gezond mens kan hij zich verbazen dat God ervoor koos te incarneren in de ellende van ons bestaan, om zo datgene op te heffen wat we ons door eigen schuld op de hals gehaald hebben. Als u dat een achterhaald religieus cliché vindt, hier wordt het in gebed uitgewerkt door een van de grootste geesten van onze cultuur. Voor een gelovige die werkelijk doodziek is, kon er wel eens echte troost van uitgaan: want zijn lijden kan ergens toe dienen en hem dichter bij de Heer brengen. (HR)

Blaise Pascal, Gebed van een zieke. Uitg. Brevier, 92 pp., geb., € 12,50, ISBN 978 94 91583 89 6

Misbruikt genie

Sovjet-Rusland kende veel grote kunstenaars, maar twee steken boven allen uit: de schrijver Solzjenitsyn en de componist Dmitri Sjostakovitsj. De een bracht onverzettelijk tegen alle onderdrukking in een groots oeuvre tot stand. De ander boog met het totalitaire regime mee en ondertekende veroordelingen van anderen, onder meer van Solzjenitsyn. Sinds de door Volkov genoteerde memoires van Sjostakovitsj (1979, controversieel, maar m.i. betrouwbaar) weten we dat de componist op zijn manier eveneens een grote ethische prestatie leverde, ook al blijft die van Solzjenitsyn indrukwekkender. De Britse romanschrijver Julian Barnes is in de huid van Sjostakovitsj gekropen. We beleven diens verschrikkelijke jaar 1936 mee (waarin Stalin zich plotseling tegen hem keerde via een vernietigende recensie 'Chaos in plaats van muziek'), dan zijn naoorlogse reis naar New York (1949) als uithangbord van het regime en ten slotte maken we de componist mee als hij verslagen terugziet op zijn leven. Met name muziekliefhebbers zullen deze elegante korte roman met hetzelfde plezier lezen als ik, maar op het eind bekroop me wel de vraag wat Barnes nu precies heeft willen zeggen. Dat Sjostakovitsj een gepijnigd en misbruikt genie was? Maar dat wisten we toch al? (HR)

Julian Barnes, Het tumult van de tijd. Uitg. Atlas Contact, 160 pp., geb., € 19,90, ISBN 978-90 2544 661 1

Snuf de hond

Als jongen heb ik de Snuf-boeken van Piet Prins, pseudoniem van GPV-politicus Piet Jongeling (1909-1985), nooit in handen gekregen, maar ik haal de schade in door ze mijn kinderen voor te lezen. Ze zijn geschreven vanuit en voor een 'onschuldig' Nederland dat inmiddels vervlogen is. Een van de grootste verliezen voor jonge kinderen is dat je hen op veel plaatsen niet meer los kunt laten om zelfstandig polder, bos en hei te ontdekken. Dat kan hier nog wel en dat maakt de Snuf-boeken, waarin de veilige omstandigheden van de jaren vijftig en zestig nog gelden, wellicht voor hen des te aantrekkelijker. Als het in het verhaal langskomt, wordt er aan christelijke gegevens gerefereerd, maar niet moralistisch of prekerig. Het leukste verhaal van de drie is wellicht dat van vliegende Volckert, dat de EO heeft verfilmd. In zijn pinkstervakantie ontdekt Tom met zijn vrienden een geheimzinnige figuur die, net als de legendarische Vliegende Volckert van eeuwen terug, over het moeras kan lopen. Een spookverschijning? Maar dan wel een die branden sticht. Natuurlijk lukt het met hulp van Snuf het raadsel op te lossen, zodat de booswicht zijn straf niet ontloopt. (HR)

Piet Prins, Snuf de hond. Omnibus (Snuf de hond. Snuf en het spookslot. Snuf en de jacht op vliegende Volckert). Uitg. Vuurbaak, 534 pp., pb., € 15,-, ISBN 978 90 5560 512 5

Privileges

Rond 1700 werd het Franse muziekleven gedomineerd door privileges. Alleen geautoriseerde drukkers mochten muziek drukken van alleen door de koning aangewezen componisten. Het resultaat was een cultureel klimaat dat even verfijnd als verstard was, omdat slechts een beperkt aantal muzikale families elkaar de bal toespeelde. Zij wilden behouden wat zij hadden en hielden vernieuwingen het liefst buiten de deur. Verfijnd omdat de Franse cultuur – verstoken van buitenlandse invloed – vooral naar binnen gericht was. Keer op keer hetzelfde moest wel leiden tot minutieuze variaties en versieringen van bestaande patronen. Pas in 1725 kwam hierin enige verandering. Het particuliere initiatief wist steeds grotere bressen te slaan in de koninklijke suprematie. De eerste componisten die van de nieuwe instroom van ideeën profiteren, zijn Anne Danican Philidor, Jacques-Martin Hotteterre en Michel Blavet. Zij kregen grondig kennis van de Italiaanse muziek. Dit is vooral in de muziek van Michel Blavet goed te horen. Zijn muziek wordt eenvoudiger en melodieuzer. De Zweed Dan Laurin is een fantastische blokfluitist. Zijn timing en zijn versierkunst zijn adembenemend. Laat iedereen die voornemens is om – uit louter vooringenomenheid – ooit nog eens iets lelijks over de blokfluit te zeggen, eerst deze fraaie cd beluisteren. (Arnoud Heerings)

Suites and Sonates from the French Baroque. Dan Laurin (blokfluit), Domen Marincic (cello) & Anna Paradiso (klavecimbel), BIS BIS2185

Jeugdsentiment

Het zal rond 1975 geweest zijn dat mijn school – toen nog het Sint-Norbertuslyceum – aankondigde dat een pianist in Roosendaal kwam spelen die ooit wereldberoemd was. Zo hoorde ik als scholier Hans Richter-Haaser (1912-1980) het keizersconcert van Beethoven spelen met het Brabants Orkest in schouwburg De Kring. Het scholierenkaartje kostte anderhalve gulden (!). Het was warm voorjaar, de nooduitgangen stonden open, zodat je de ontluikende kastanjes kon zien. Ook een muziekrecensent van *Trouw* was als kind aanwezig, las ik decennia later in die krant. Onder connaisseurs geldt Richter-Haaser als laatste vertegenwoordiger van een Duitse, 'objectieve' pianotraditie die uit de mode was geraakt. Het zegt veel dat hij toen in zulke provinciale omstandigheden optrad, maar zijn werk verschijnt weer op cd. Deze Beethovenbox bevat naast pianosonates, schitterende Diabelli-variaties en het derde en vierde pianoconcert ook zijn vermaarde uitvoering van het keizersconcert (met Kertesz) die als een van de beste ooit wordt beschouwd. Met name zijn poëtische weergave van het andante hoor ik nu weer terug. Afijn, jeugdsentiment waar ik op *Amazon.de* maar € 11,90 (zes cd's!) voor hoefde te betalen. Opnamekwaliteit uiteraard wat gedateerd, maar daar staat veel tegenover. (HR)

Beethoven, Concertos et sonates pour piano. Hans Richter-Haaser, piano. EMI 50999 648309 2

Alzheimer

Dit is een moeilijke cd, slechts geschikt voor luisteraars die nergens voor terugdeinzen: vier eigentijdse vioolconcerten, dat wil zeggen een compositie (in twee delen) van de Noor Henrik Hellstenius die ook daadwerkelijk vioolconcert heet en drie eendelige stukken voor viool en orkest. Zij hebben evocatieve titels zoals *Like objects in a dark Room* en *In memoriam*. Dit laatste stuk is opgedragen aan Hellstenius' vader, Erik, die aan Alzheimer overleed. De componist is als het ware in de huid van zijn vader gekropen, een man die in de laatste fase van zijn leven steeds meer het contact met de werkelijkheid verloor. We horen dan ook passages die we ternauwernood nog als 'muziek' kunnen duiden. Het zijn flarden die zich niet meer tot een samenhangend muziekstuk laten groeperen. Het is een muzikale reflectie op een mentale tragedie. In *Like objects in a dark Room* is het al weinig beter. Een criticus sprak van "een spiralend beeldhouwwerk in klank". Ik zou het niet beter kunnen verwoorden. Hellstenius zoekt alle extremen op die instrumenten kunnen leveren. Heel hoog, heel hard, heel zacht, heel druk, heel… Als luisteraar heb je het niet gemakkelijk. Wat moet je met deze beeldhouwwerken van geluid? Niets, als je dat niet wilt. (AH)

Hellstenius, Violin Concertos. Stavanger Symphony Orchestra o.l.v. Rolf Gupta. BIS BIS 2152

Film Monsieur Chocolat

Met het verstrijken van de tijd verdwijnen er soms opmerkelijke verhalen. Dit gebeurde ook met het waargebeurde verhaal over de eerste zwarte circusartiest van Frankrijk: clown Chocolat. Ten tijde van de *belle époque* (1870-1914) in Parijs steeg de roem van 'Monsieur Chocolat' razendsnel en werd hij een grote ster. Maar *Monsieur Chocolat* vertelt bovenal ook het schrijnende verhaal van racistisch Frankrijk, waar eind negentiende eeuw een zwarte man nog als een exotische curiositeit werd gezien.

In 1897 reist Chocolat met een klein circus door de binnenlanden. Hij speelt 'de kannibaal' en jaagt het publiek de stuipen op het lijf, want ze hebben nog nooit een neger gezien. De ervaren clown Footit is op zijn retour en wordt nergens meer aangenomen. Wanneer hij Chocolat ontmoet, stelt hij voor een clownsduo te vormen. Dit voldoet direct aan alle stereotypen uit die tijd. "De ontbrekende schakel tussen ons en de primaten", zo wordt Chocolat iedere avond welkom geheten in de piste, waarna hem een heel arsenaal aan plagerijen, klappen en schoppen onder de kont te wachten staat. De beau monde van Parijs echter, vindt de racistische act prachtig. Het duo wordt weggekocht door een hoge circusbaas en gaat veel geld verdienen, met alle valkuilen van dien. Daar waar Footit bloedserieus en ingetogen met zijn vak bezig is, wordt Chocolat verleid door geld, vrouwen en gokspelen. Hij heeft geen verblijfspapieren en belandt in het gevang, waar ze hem proberen 'schoon te schrobben'. Chocolat wil een serieus acteur worden en droomt ervan om de titelrol in *Othello* te spelen. De vraag is of discriminerend Parijs dit ooit zal accepteren. "Mensen aanvaarden je als clown, enkel omdat een blanke je iedere avond schopt."

Monsieur Chocolat is qua scenario enigszins vlak en voorspelbaar. Dit wordt ruimschoots goedgemaakt door het duo Omar Sy (bekend van filmhit *Intouchables*) en James Thierrée (oprichter van een modern circusgezelschap en kleinzoon van Charlie Chaplin). De komische én de dramatische scènes overtuigen volledig. Ook de setting is prachtig, zowel van het schattige rondtrekkende reiscircus als van de stadse

grandeur ruim een eeuw terug. Wanneer aan het eind van de film zwart-wit beelden van het echte duo Footit & Monsieur Chocolat worden getoond, is daadwerkelijk te zien hoe goed de auteurs zich de absurdistische bewegingen eigen hebben gemaakt. (Hettie van der Ven)

Film: Monsieur Chocolat (2016), Frankrijk, 119 min. Regie: Roschdy Zem, met o.a. Omar Sy en James Thierrée.

kn KIJKWIJZER

12

Media

De oorlog op Schier
Het eiland Schiermonnikoog was het laatste stukje Nederland dat werd bevrijd van de Duitsers. Pas op 11 juni 1945 stapten de laatste Duitsers op de boot. Frieder Schulze volgt het spoor van zijn vader die als dienstplichtige voor de Luftwaffe op Schiermonnikoog radarstations installeerde en bediende. *Kruispunt*, zondag 1 mei om 23.20 uur op NPO 2

Luistertips Radio Maria
Eucharistievieringen in het weekend:
Zaterdag om 09.30 uur vanuit de Sint-Adelbertabdij in Egmond-Binnen
Zondag om 10.30 uur vanuit de Heikese kerk in Tilburg
Zaterdag om 13.15 en 23.00 uur in *Zo spreekt de Heer*: het Johannesevangelie, met pater Elias c.s.j.
Maandag om 08.00 en 16.00 uur in *Een bisschop opent de week*: mgr. Jan Hendriks, hulpbisschop van Haarlem-Amsterdam
Maandag van 19.00 tot 22.00 uur: *Maandagavond LIVE*, een gevarieerd liveprogramma met o.a. om 20.30 uur een live lofprijzing vanuit de kapel van Radio Maria
Dinsdag om 13.15 en 20.30 uur: *Vonken van hoop*, een programma voor zieken, met het ziekenapostolaat
Vrijdag om 10.30, 18.00 en 00.00 uur in *Geloofsvorming*: 'De zeven werken van barmhartigheid', met pastoor Gerben Zweers

Radio Maria: DAB+, www.radiomaria.nl

kn rouwadvertentie

†

De Heer is mijn Herder

Psalm 23

Na een kort ziekbed is rustig en vredig van ons heengegaan,
terug naar zijn Schepper, mijn maatje, onze lieve pappa en onze super-opa

Theodorus Kamp

Dick

∗ Heerhugowaard
27 juli 1950

† Zuid-Scharwoude
21 april 2016

Zuid-Scharwoude: (Engel) Lien Kamp-Koppes

Heerhugowaard: Frank en Theresia
Michiel, Edith, Rosa, Martijn

Ierland: Paul en Patricia
Eva-Lianne, Sefanya, Cemal, Manoah, Jedidja, Nathanael

Heythuysen: Mirjam en Sander
Anne, Mathijs, Tim, Evi

Sportlaan 1
1722 XG Zuid-Scharwoude

De begrafenis heeft in besloten kring plaatsgevonden op de begraafplaats van Sint Jan de Doper te Noord-Scharwoude.

Liturgie

Vrijdag 29 april
H.Catharina van Siena
Maagd en kerklerares, patrones van Europa
Lezing: 1 Joh. 1,5 - 2,2
Evangelie: Mt. 11,25 - 30 (Wit)

Zaterdag 30 april
Lezing: Hand. 16,1 - 10
Evangelie: Joh. 15,18 - 21 (Wit)
H. Pius IV, paus (Wit)

Zondag 1 mei
Zesde zondag van Pasen
Getijdengebed week II
Eerste lezing: Hand. 15,1 - 2 + 22 - 29
Tweede lezing: Apk. 21,10 - 14 + 22 - 23
Evangelie: Joh. 14,23 - 29 (Wit)

Maandag 2 mei
H. Athanasius, bisschop en kerkleraar
Lezing: Hand. 16,11 - 15
Evangelie: Joh. 15,26 - 27 + 16,1 - 4 (Wit)

Dinsdag 3 mei
HH. Filippus en Jakobus, apostelen
Lezing: 1 Kor. 15,1 - 8
Evangelie: Joh. 14,6 - 14 (Rood)

Woensdag 4 mei
Lezing: Hand. 17,15 + 22 - 34 + 18, 1
Evangelie: Joh. 16,12 - 15 (Wit)

Donderdag 5 mei
Hemelvaart van de Heer
Eerste lezing: Hand. 1,1 - 11
Tweede Lezing: Heb. 9,24 - 28 + 10,19 - 23
Evangelie: Lc. 24,46 - 53 (Wit)

Vrijdag 6 mei
Lezing: Hand. 18,9 - 18
Evangelie: Joh. 16,20 - 23 (Wit)

Jaar C. Zie www.dagelijksevangelie.org.

kncolumn

Qui Roma

Marta Petrosillo

Opnieuw veel verwarring

Beschuldigingen, ontkenningen en heel veel verwarring. Dat is kort samengevat de laatste affaire rond de hervorming van de Vaticaanse financiën.

Het draait allemaal om de wettigheid van een contract met het accountantskantoor PricewaterhouseCoopers (PwC), dat opdracht had gekregen om de boekhouding te controleren van 120 Vaticaanse instellingen. Al die instellingen hadden afgelopen februari twee brieven ontvangen van kardinaal Pell, de prefect van het Secretariaat voor de Economie. Daarin verzoekt hij elk dicasterie om alle noodzakelijke documenten aan PwC toe te sturen.

Vervolgens ontvingen diezelfde instellingen op 12 april opeens een brief waarin de vice-staatssecretaris, mgr. Angelo Becciu, liet weten dat het contract met PwC was opgeschort en dat alle bevoegdheden die aan het bedrijf waren toegekend, weer moesten worden ingetrokken. Het nieuws kwam op 20 april naar buiten.

Waarom deze beslissing? Op 21 april legde mgr. Becciu zelf op televisie uit dat het contract met PwC zeker niet verbroken was, maar wel opgeschort vanwege een aantal details die aanpassing behoefden en door het feit dat de ondertekenaar van het contract "niet degene was die het had moeten zijn", namelijk de Raad voor Economie geleid door kardinaal Marx. Daarop volgden de eerste onjuistheden in de media, die meldden dat het contract ondertekend had moeten worden door de Raad van Kardinalen, de K9. Die heeft echter alleen raadgevende bevoegdheid.

Becciu vermeldde echter niet dat het contract met PwC was ondertekend door kardinaal Pell, die in het document staat vermeld als *manager of the Holy See*. De Australische prelaat was duidelijk niet blij met de bemoeizucht van het Staatssecretariaat. "Kardinaal Pell is verrast door de opschorting van het contract", zo leest men in een persbericht dat op 22 april naar buiten werd gebracht door het Secretariaat voor de Economie. Daarin wordt herhaald dat de gemaakte afspraken zonder twijfel adequaat waren. En zo ontstond er een situatie die zich nog nooit eerder in de geschiedenis had voorgedaan: het Staatssecretariaat werd publiekelijk tegengesproken door een ander dicasterie.

Toen begon al het gespeculeer. Volgens de Engelstalige pers – en hetgeen je tussen de regels van het persbericht van het Secretariaat voor de Economie door kunt lezen – is de opschorting van het contract met PwC een poging van de 'oude curie', die in meerderheid Italiaans is, om de stap naar een grotere transparantie van de Vaticaanse financiën te blokkeren. Volgens anderen, en hetgeen er doorsijpelt uit het Apostolisch Paleis, zou Pell te veel misstappen hebben begaan – uit de hand gelopen uitgaven, betrokkenheid bij pedofiliezaken – en zou hij geprobeerd hebben te veel macht naar zich toe te trekken. Om die redenen zou de paus tot de beslissing kunnen komen om het ontslag te aanvaarden van de prelaat die op 8 juni 75 wordt en dan zijn contract – dat loopt tot en met 2019 – opnieuw zal moeten voorleggen aan Franciscus.

Op dit moment zijn er twee feiten die die gedachte lijken te ondersteunen. Het eerste is de vertraging waarmee de paus op 21 april arriveerde bij zijn afspraak met Caritas Italia. Zijn oponthoud was te wijten aan een uitgelopen overleg met Pell. Het tweede is de beslissing van de Vaticaanse persdienst om het persbericht van het Secretariaat voor de Economie niet te verspreiden. (Vert. SvdB)

knactueel

knnieuws

Vervolg van pagina 7

'Mensen moeten directe invloed hebben'

'Premoderne waarden'

Naast het "met tak en wortel uitroeien" van de policor wil Pinto de problemen rondom migratie en de opvang van asielzoekers aanpakken. Hoewel hij het goed vindt dat Wilders die problemen verwoordt, is hij het niet eens met diens analyse en oplossingen. "Hij schrijft de misdragingen van Marokkanen louter en alleen toe aan de islam. Er is een veel belangrijkere reden: de botsing tussen premoderne waarden en moderne, westerse waarden. De mix van islam met premoderne waarden is giftig. Dat zie je bijvoorbeeld met die onthoofdingen in het Midden-Oosten. In de Koran staan, anders dan in de Bijbel of de Thora, verschrikkelijke, ontzettend harde passages, die absoluut niet bij de moderniteit passen. Ik zeg niet dat alle moslims slecht zijn, maar bijna alle terreurgroepen – zoals IS, Boko Haram, al-Qaeda – op de wereld bestaan wel uit moslims. Bij het grootste deel van het geweld in de wereld zijn moslims betrokken."

Discussiëren over de islam heeft volgens Pinto echter geen zin. "We kunnen de Koran of wat de profeet gezegd heeft toch niet veranderen. Ik ga uit van de culturele benadering, die veel meer bepalend is voor gedrag dan religie, want gedrag kunnen we wel veranderen. Het voordeel van deze benadering is dat je geen discussie krijgt over de inhoud van religie. Op gedrag kun je mensen aanspreken. Bovendien, religie is een privéaangelegenheid."

Op het gebied van vrouwen- en homoemancipatie kunnen volgens Pinto botsingen ontstaan tussen premoderne waarden en moderniteit. "Tegen migranten en vluchtelingen die hier komen moeten we bijvoorbeeld uitleggen dat een vrouw die in een korte rok over straat loopt met een sigaret in de hand, geen hoer is, maar een keurige vrouw. Daar blijf je vanaf. Dat zijn onze waarden."

'Policor-beesten'

Daarnaast moeten we, zegt hij, ophouden met het "'doodknuffelen' van migranten. Grenzen dichtdoen is irreëel. Er zal bij mensen altijd een hang blijven naar een rijkere omgeving".

Op de vraag waarom migranten uit het Midden-Oosten dan niet naar het steenrijke Saoedi-Arabië of Dubai gaan, glimlacht Pinto. "Ze zijn niet gek. Ze willen niet van de ene ellende naar de andere. In die landen zitten dictators en worden handen afgehakt voor bijvoorbeeld diefstal. Naast de rijkere omgeving komen ze ook naar Europa voor de cultuur. Er is door de policorbeesten een onrealistisch beeld geschetst van Europa als bijna een hemel op aarde. In Europa moet één aanmeldcentrum komen van waaruit migranten per rato naar land worden verdeeld, waarbij gekeken wordt naar de behoefte van dat land aan bepaalde beroepsgroepen. We moeten nuchter en zakelijk denken op dit gebied. De enige voorwaarde is dat mensen daadwerkelijk iets willen doen als scholing of werk.

In Nederland zouden vijf grote opvangcentra in weilanden moeten komen. Verdeel migranten zo dat ze elkaar niet naar het leven staan, dus een aparte opvang voor christenen, sjiieten en soennieten. En voor vrouwen, voor diegenen die dat willen. Na aankomst is het belangrijk hun de taal te leren en in te prenten dat ze nu in een land zijn dat qua waarden anders is dan hun herkomstland. Of ze accepteren onze waarden, of ze gaan eruit."

Als dat niet gebeurt, dreigt Europa een tweede Midden-Oosten te worden, denkt Pinto. "Dat hebben we al met alle problemen van dien. Waarom importeren we die stomheid en ellende? Er zijn 22 Arabische landen waar degenen heen kunnen die zich hier niet aanpassen." +

'Groeiende vraag naar biecht en communie door exhortatie'

De apostolische exhortatie *Amoris Laetitia* verandert merkbaar de houdingen ten aanzien van de communie in het aartsbisdom Milaan. Dat meldt mgr. Fausto Gilardi, die verantwoordelijk is voor het biechten in de kathedraal van Milaan, in een artikel op de website van het aartsbisdom. Volgens hem is er een groeiende "vraag" merkbaar van hertrouwd gescheidenen in het aartsbisdom naar de sacramenten van biecht en communie. Sommige priesters zouden zelfs een "klantenloket" geopend hebben voor advies. Dit negeert volgens Gilardi de waarschuwing van *Amoris Laetitia* tegen "het grote gevaar van misverstanden, zoals het idee dat elke priester snel 'uitzonderingen' kan toekennen". Andere priesters hebben hertrouwd gescheidenen verzocht een pastoraal proces in te gaan, maar Gilardi specificeert niet of te communie gaan hierbij het mogelijke einddoel is. Volgens hem zijn de meeste hertrouwd gescheidenen niet "teleurgesteld" door de uitnodiging tot een "reis". Mgr. Gilardi zegt ook dat pastors "niet geroepen zijn een norm op te leggen, maar om de waarde te verheffen die door die norm tot uitdrukking wordt gebracht". (KN/Catholic Herald)

kn advertenties

PSYCHOTHERAPIE SINT FRANCISCUS

Drs. Gé Pellikaan

Speciaal voor psychotherapie en -begeleiding van katholieken.

Spiritualiteit in de therapie

Telefoon: 06 14058049
www.psychotherapiesintfranciscus.nl

Wagnerplein 18 5384CV
Heesch (vlak bij Oss)

MARTHE ROBIN-THORN
les Foyers de Charité

Een rustplaats voor hart en geest

"Zoveel levensvragen waar je hier antwoord op vindt"

"God is liefde - dat raakte me"

"Dit zou voor veel méér jongeren iets zijn!"

Voor jou?
Check onze website:
www.foyer-thorn.nl
Welkom!

knblikvangers

Retraite

Echt luisteren…
Naar jezelf, naar de ander, naar Gods Woord.
Gabriella Buirma-Rieu, logopediste, docent communicatie
30 april-1 mei
Klooster Oude Munt Tegelen
Retraite@oudemunt.nl

Iconenretraite 'het goddelijk leven in ons'
Schoonheid opent voor het mysterie van God.
Luisa Sesino (It) filosofe, iconografe
5 –8 mei
Willibrordushuis Den Haag
Opgave: **www.willibrordushuis.nl/activiteiten**

+++

Mensen

Lieve spontane vrouw van begin 40 z.k.m. een katholieke man met humor en karakter om een serieuze relatie op te bouwen. Iedere brief wordt beantwoord. **Br.o.nr. 3070**

HULP ARMEN via paters en zusters
Bank **nr: NL78 INGB 0005 7338 38**
t.n.v. Stg. Missiewerk MAW
Postbus 1180, 9701 BD Groningen

+++

Aangeboden

Boekhouder/Belastingadviseur voor al uw financiële en fiscale zaken.
Bel: 06-54732032 of mail: **mvdlubbe@planet.nl**

+++

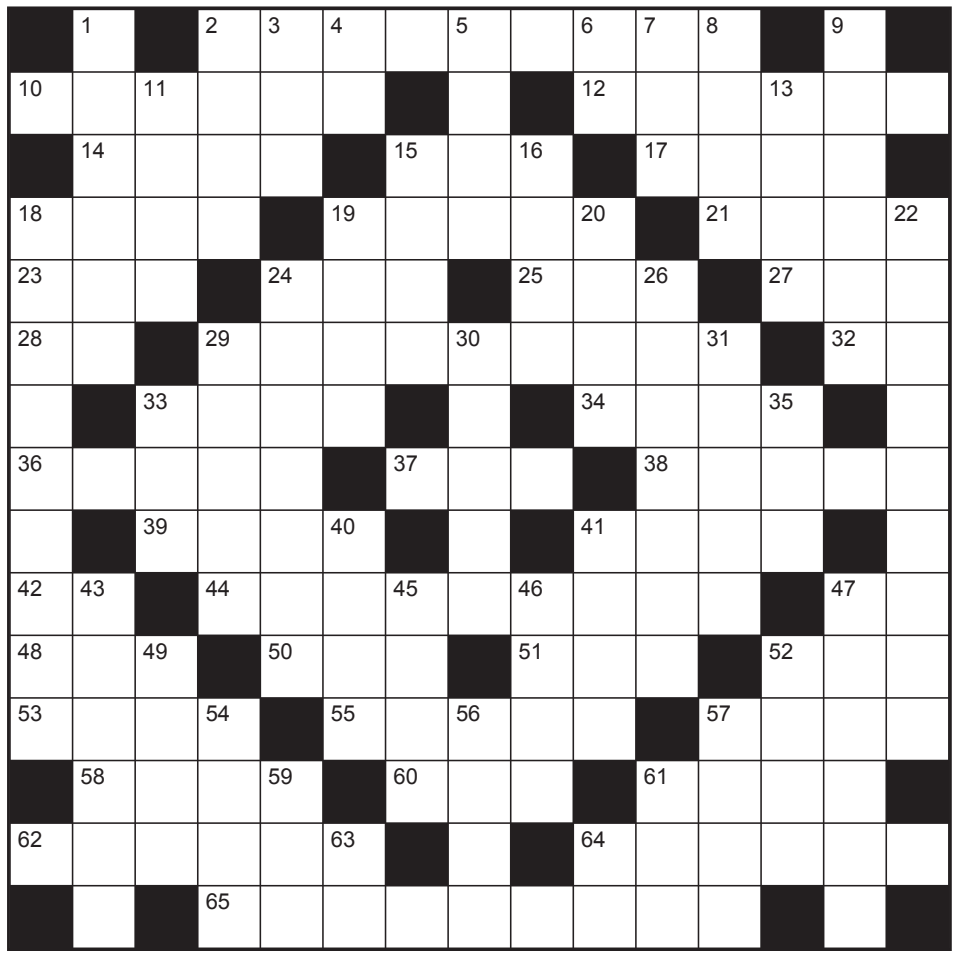
HORIZONTAAL

2 nagerecht, 10 geklets, 12 **Weerstand tegen afleiding,** 14 stug, 15 etenbereider, 17 omwenteling, 18 zak, 19 gang van een paard, 21 voederbak, 23 boom, 24 getikt, 25 windvrij, 27 **Aanstootgevend voorwerp**, 28 laatstleden, 29 vorstelijk, 32 na de middag, 33 golfterm, 34 opschepper, 36 wasdom, 37 papegaai, 38 flauwe helling, 39 land in het Midden-Oosten, 41 glazen verpakking, 42 persoonlijk voornaamwoord, 44 halt houden, 47 luitenant (afk.), 48 dwaas, 50 gewas, 51 claim, 52 vogel, 53 snijdend koud, 55 tijdelijk gebruiker, 57 militair voertuig, 58 waterplant, 60 mannetjesbij, 61 half-, 62 natuurlijk niet, 64 **Zwemt in de buurt van de tent**, 65 punt van behandeling.

VERTICAAL

1 bijzonderheid, 2 onuitstaanbaar persoon, 3 strijkende aanraking, 4 anno Mundi (afk.), 5 uiteinde van een magneet, 6 algemene voorschriften, 7 zorgvuldig, 8 bouwvallig huis, 9 geschreeuw, 11 **Kwestie van procederen**, 13 grafsteen, 15 grauwgele kleur, 16 maalstroom, 18 investering, 19 verlegenheid, 20 stroomstoot, 22 politiewapen, 24 Bijbelse reus, 26 drinkgerei, 29 **In de richting van de beurs**, 30 pelsdier, 31 delfstof, 33 groet, 35 bundel, 40 deel van een schip, 41 oprecht, 43 **Hoe vogels hun voedsel vermalen**, 45 gezang, 46 broos, 47 schuld, 49 omwisseling, 52 Chinees gerecht, 54 plaats in Amerika, 56 onaangenaam, 57 vluchtheuvel, 59 snelle loop, 61 plaaggeest, 63 editie (afk.), 64 uiting van verwondering.

PUZZEL > Deze puzzel is een combinatie van kruiswoordraadsel en cryptogram. Cryptische zinnen zijn **vet** gedrukt

Oplossing vorige puzzel

Horizontaal: 1 overjas; 6 uittrap; 12 buur; 14 loof; 15 kk; 17 sneuvelen; 20 he; 21 lik; 23 inn; 24 ten; 25 gas; 26 ader; 28 diner; 30 welp; 31 aster; 33 eer; 34 massa; 35 eeuw; 37 rijst; 38 ml; 39 babysit; 40 ob; 42 doek; 44 berm; 47 orion; 49 erf; 51 rambo; 53 roem; 54 bekaf; 56 gein; 57 nep; 58 zon; 59 iel; 61 leg; 62 ap; 63 noodkreet; 66 re; 67 boor; 68 sier; 70 onkunde; 71 sterkte.

Verticaal: 1 onklaar; 2 eb; 3 rus; 4 juni; 5 arend; 7 iller; 8 toen; 9 ton; 10 rf; 11 poespas; 13 ev; 16 kids; 18 unie; 19 eter; 20 hals; 22 keteldiep; 25 gestommel; 27 ree; 29 newyork; 30 was; 32 ruben; 34 mijter; 36 wak; 37 rib; 41 tornado; 43 oom; 45 rag; 46 jongere; 48 roep; 49 eend; 50 fair; 52 bier; 54 boord; 55 feest; 58 zoon; 60 leie; 63 nou; 64 kr; 65 ter; 67 bk; 69 rk.

©Katholiek Nieuwsblad, 2016
Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave van *Katholiek Nieuwsblad* worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Stichting Katholiek Nieuwsblad c.q. de betreffende auteur. Zie voor het volledige auteursrechtenvoorbehoud onze website *www.katholieknieuwsblad.nl*, onder het kopje auteursrecht. Op ingezonden bijdragen zijn onze algemene publicatievoorwaarden van toepassing, welke eveneens op voornoemde pagina staan.

Colofon

Katholiek Nieuwsblad is een uitgave van de Stichting Katholiek Nieuwsblad te 's-Hertogenbosch onder het motto 'Aperite portas Redemptori' - 'Open de deuren voor de Verlosser'. KN verschijnt 1 x per week.

Contact
Postbus 1270
5200 BH 's-Hertogenbosch
Telefoon 073-6123480
Fax 073-6890065

Abonnementen
Telefoon 073-7502315 (08.30-12.00 uur). abonnementen@katholieknieuwsblad.nl
Abonnementen dienen uiterlijk een maand voor het verstrijken van de huidige abonnementsperiode te worden opgezegd. Normaal jaarabonnement 2016 120,95 euro. Overige (buitenlandse) tarieven op aanvraag. Alle tarieven bij vooruitbetaling.

Directie
François Vluggen

Hoofdredactie
Henk Rijkers

Redactie
Susanne van den Berk, Pascal Beukers, Peter Doorakkers, Mariska Orbán - de Haas en Jan Peeters
Telefoon 073-6136425
Fax 073-6126614
e-mail: redactie@katholieknieuwsblad.nl
www.katholieknieuwsblad.nl

Advertenties
Katholiek Nieuwsblad
Postbus 1270
5200 BH 's-Hertogenbosch
Tel. (073) 612 85 30
Fax (073) 689 00 65
advertenties@katholieknieuwsblad.nl
Betaling advertenties, blikvangers en banners aan rekeningnummer: IBAN NL25 INGB 0005 3499 93; BIC INGBNL2A t.n.v. Stg. Katholiek Nieuwsblad 's-Hertogenbosch.
De uitgever wijst elke aansprakelijkheid af voor de inhoud van de advertenties.

Grafische vormgeving
VRHL Content en Creatie, Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

Drukwerk
De Persgroep Nederland

KN België
Verantwoordelijke uitgever: Maison de L'Europe S.A., Rue de L'Esplanade 51, 4141 Sprimont-Banneux N.D.
Telefoon 02/270.80.72

Bank KN
ING-bank 's-Hertogenbosch
IBAN:
NL67 INGB 0652 8275 35 of
NL25 INGB 0005 3499 93

BIC: INGBNL2A

KvK
16058386 ISS: 0168 - 244X

Arnulfus Abonnementen Fonds en giften bank
Arnulfus Stichting
p/a Postbus 1270
5200 BH 's-Hertogenbosch
www.arnulfus.nl
IBAN:
NL09 INGB 0652 7700 88 of
NL18 INGB 0005 5863 14

BIC: INGBNL2A

Sint-Janscentrum

's-Hertogenbosch

priesterseminarie
diakenopleiding
vormingscentrum

Priester-zijn: een passie voor God en mensen

"Mijn roeping begon in het gewone leven op zondag. Na de Mis gingen we met de hele familie op de koffie bij oma en opa. Daar ervaarde ik de onbevangen sfeer van het goede leven dat samengaat met de fierheid van het geloof, verweven in je wortels. Tegelijk miste ik bij velen een bewuste zoektocht naar God en zag ik onverschilligheid groeien in plaats van interesse in elkaar. Op de lagere school bad ik dan ook het liefste voor eenzame ouderen. Voor mij betekent priester-zijn mijn levende passie uitbouwen tot beroep. Ik zie het om me heen: een mensenleven krijgt zijn ware kleur door de liefde van God. Bij een doopsel, waarbij ik als priester namens Jezus Christus kinderen mag opnemen in de Kerk, zie je iets van het wonder dat een mensenleven is. De blik van een pasgedoopte toont iets van Gods droom met de mensen en deze mag ik als priester zichtbaar maken."

Priester Stefan Schevers
Bommelerwaard

Ben je geïnteresseerd?

Vul dan de bon in en stuur hem naar:
Rector F. De Rycke
Papenhulst 4
5211 LC 's-Hertogenbosch
☎: 073 - 613 20 00
info@sint-janscentrum.nl
www.sint-janscentrum.nl

Voor giften: R.K. Instelling Sonnius
IBAN: *NL46 FVLB 0225 2030 22*
BIC: *FVLBNL22*

Naam / Achternaam: .....

Geboortedatum: .....

Adres: .....

Postcode en woonplaats: .....

Tel.nr.: .....

E-mail: .....

Ik wil graag:
❍ Informatie over de priesteropleiding
❍ Kennismaken met de opleiding
❍ Deelnemen aan de roepingendagen

1 oktober 2016

Jubileumviering FIDESCO Nederland
Titus Brandsma Memorial
Stijn Buysstraat 11 Nijmegen

25 jaar Fidesco in Nederland

FIDESCO is een internationale katholieke organisatie die vrijwilligers uitzendt om in ontwikkelingsgebieden bij te dragen aan de volledige ontwikkeling van de lokale bevolking

Ga op missie!
Geef twee jaar van jouw leven. Voor elk beroep hebben we een geschikt project. Meer dan 1000 anderen gingen je voor.
Geïnteresseerd/vragen?
Kom 15 oktober 2016 naar de informatie-dag om 9.30 uur in Voorhout.

Ondersteun ons met gebed of giften
Maar liefst tweederde van Fidesco's inkomsten komt uit particuliere giften. Door deze hulp kan Fidesco geschikte mensen vinden, trainen en uitsturen om lokaal mensen te ondersteunen.
Wij blijven op uw steun rekenen.

FIDESCO NEDERLAND

Voor informatie of sponsoring
Rooseveltlaan 2
2215 NX Voorhout

www.fidesco.nl
Fidesco Nederland
info@fidesco.nl
0852-731732

Bankrekening
NL53ABNA0566014297
Fidesco Nederland, Venlo